

DARBININKAS

Vol. LXXXV, Nr. 30
Rugpjūtis - August 11, 2000 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE
ir apie
LIETUVĄ

- Lietuvos Užsienio reikalų (UR) ministras Algirdas Saudargas paneigė buvusio Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko teiginį, neva konservatorių valdymo metais ministerija sugadino santykius su Rusija, tuo tarpu buvęs UR ministras Povilas Gylys tikina taip ir buvus. Spaudos konferencijoje rugpjūčio 7 d. A. Saudargas sakė, kad jį nustebino spaudoje išsakytas A. Brazausko teiginys, neva "Užsienio reikalų ministerijoje žodis Rusija išbrautas iš žodyno".

- Vienas partijos "Socialdemokratija 2000" vadovų Arvydas Akstinavičius teigia, kad Naujosios sąjungos (NS, social-liberalų) vykdoma politika sudaro palankią dirvą teisiniam nihilizmui bei profašistinių organizacijų veiklai. Spaudos konferencijoje rugpjūčio 7 d. jis teigė, kad "teisinis nihilizmas" propaguoja gana nemažą politinių partijų būrys, tačiau "bene rimčiausiu" signalu yra NS iniciatyva platinti "pilietines anketas".

- Rugpjūčio 5 d. įvyko Lietuvių tautininkų sąjungos tarybos posėdis, kuriame buvo patvirtintas jungtinis Tautos fronto koalicijos kandidatų į Seimą sąrašas. Prieš porą mėnesių bendrą pareiškimą dėl dalyvavimo Seimo rinkimuose yra paskelbė Tautininkų sąjungos pirmininkas Gediminas Sakalnikas, Lietuvos laisvės lygos vadovas Antanas Terleckas ir Nacionaldemokratų partijos pirmininkas Rimantas Smetona.

- Naujoji sąjunga (NS, social-liberalai) rugpjūčio 5 d. patvirtino partijos kandidatų į Seimo narius vienmandatėse apygardose bei daugiamandatėje apygardoje sąrašus. Kaip sakė NS Informacinio centro vadovė Nijolė Steiblienė, daugiamandatės apygardos sąraše yra 141 kandidatas. Pirmuoju įrašytas NS vadovas Artūras Paulauskas, antruoju - Vilniaus Universiteto rektorius Rolandas Pavilionis, trečiuoju - Ūkininkų sąjungos vadovas Jonas Čiulevičius, ketvirtą - žurnalistė Nijolė Steiblienė, penktuoju - NS pirmininko pavaduotojas Gediminas Dalinkevičius.

- Lietuvos Seimo Teisės departamentas, išnagrinėjęs Prezidento vetuotas Visuomenės informavimo pataisas, siūlo nekeisti šio įstatymo taip, kaip siūlo Prezidentas. Seimo Teisės departamentas ginčija prezidento siūlymą įstatyme nustatyti teisę išsaugoti informacijos šaltinio paslaptį be jokių išlygų.

- Valstybės biudžetui liepą nesurinkus planuotų pajamų, savivaldybės numatytą planą viršijo. Lietuvos valstybinės mokesčių inspekcijos duomenimis, liepos m. savivaldybių biudžetai gavo 278,4 mln. litų pajamų - 14,8% daugiau nei planuota.

- Rugpjūčio 7 d. ryte buvę bendrovės "Inkaro avalynė" darbuotojai pradėjo "Inkaro koncerno" sandėlių blokadą, reikalaudami sumokėti jiems atlyginimus už daugiau nei metų darbą.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO EILINIŲ RINKIMŲ

Lietuvos ambasada Washingtone informuoja, kad 2000 m. balandžio 28 d. Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu Nr. 861 paskelbta Lietuvos Respublikos Seimo eilinių rinkimų data - **2000 m. spalio 8 diena**. Pagal Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymą Lietuvos Respublikos piliečiai, nuolat gyvenantys arba rinkimų metu esantys ne Lietuvos Respublikos teritorijoje, balsuoja Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaugose.

Balsavimą JAV-jose vykdys LR ambasada Washingtone bei LR generaliniai konsulai Chicagoje ir New Yorke. Kviečiame vsus LR piliečius, rinkimų metu būsiančius JAV-jose, registruotis LR Seimo rinkimams. Registruojantis prašome

nurodyti asmens kodą, vardą, pavardę, gyvenamąją vietą užsienio valstybėje, gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje (nurodo asmenys, kurie pastoviai gyvena Lietuvoje), paso seriją ir numerį. Registruotis, o vėliau balsuoti, galima paštu arba asmeniškai atvykus į ambasadą arba konsulatą. Registruojantis paštu *būtina* atsiųsti LR paso paskutiniojo lapo (su nuotrauka) kopiją. *Pabrėžiame, kad balsuoti turėsite ten, kur užsiregistruote.*

Informuojame, kad rinkėjai (nuolat gyvenantys užsienio valstybėje), kurie balsavimo metu bus Lietuvos Respublikos teritorijoje, pagal jų pageidavimą bei užpildžius Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos prašymą, bus įrašyti į tą apylinkę, kurios teritorijoje

jie bus balsavimo metu. Jeigu rinkėjas nesikreips į apylinkės rinkimų komisiją, jis balsuos Naujamiesčio rinkimų apygardos Gedimino rinkimų apylinkėje Nr. 2.

Lietuvos ambasada Washingtone: 2622 16th Street NW, Washington, DC 20009; tel.: (202) 234-5860, fax: (202) 328-0466, e-mail: admin@lttemba-ssv.us.org

Lietuvos generalinis konsultats Chicagoje: 211 East Ontario Street, Suite 1500, Chicago, IL 60611; tel./fax: (312) 397-0385, e-mail: admin@ltcons-chi.org

Lietuvos generalinis konsultats New Yorke: 420 Fifth Avenue, 3rd Floor, New York, NY 10018; tel.: (212) 354-7840, fax: (212) 354-7911, e-mail: lrqkn@msn.com

LIETUVOS ATSARGŪNAI PRIIMTI Į NATO STRUKTŪRĄ

Lietuvos kariuomenės atsargos karių organizacija tapo asocijuota NATO valstybių atsargos karininkų asociacijos nare. Toks sprendimas priimtas per rugpjūčio pirmą savaitę Berlyne vykusį NATO atsargos karininkų asociacijos kongresą, rugpjūčio 7 d. pranešė Lietuvos Krašto apsaugos ministerija.

Lietuvos kariuomenės atsargos karių asociacija yra visuomeninė nepolitinė organizacija,

vienijanti per 400 karinę tarnybą atlikusių karių. Asociacijos tikslas - palaikyti atsargos karių fizinį-psichologinį pasirėngimą, tobulinti kariuomenėje įgytus įgūdžius, garsinti Lietuvos kariuomenę ir krašto gynimo idėją, padėti savo nariams neaiškiai nuo kariuomenės aktualijų. Šios organizacijos nariai rengia apskričių ir respublikinės karinio sporto varžybas, tobulinasi įvairiuose pilietinio pa-

sipriešinimo ir panašiuose kursuose, narių susirinkimuose tariaisi aktualiomis krašto gynybai temomis, aptaria karybos patirtį bei naujoves. Tapę asocijuotais NATO valstybių atsargos karininkų asociacijos nariais, Lietuvos atsargūnai galės dalyvauti įvairiuose kolegų kongresuose, konferencijose, dalytis patirtimi, siųsti savo narius į įvairius karinius ir kalbos kursus NATO valstybėse.

BNS

SAVO BUVUSIUS RYŠIUS SU KGB JAU DEKLARAVO APIE TŪKSTANTIS ASMENŲ

Likus trims dienoms iki buvusių KGB agentų prisipažinimo - iliustracijos pabaigos, rugpjūčio 2 d. jų buvo užregistruota apie 1000.

Kaip Baltic New Service rugpjūčio 2 d. sakė tarpžinybinės komisijos pirmininkas Vytautas Damulis, buvusių agentų, norinčių pripažinti savo ryšius su sovietinėmis spectarnybomis, paskutinėmis iliustracijos dienomis ypač padaugėjo, duomenų nagrinėjimui susidarė eilė net iki lapkričio mėnesio.

"Tuos, kurie užsirašė, suteikė pirminius duomenis, užrašome į eilę, sprendimas dėl jų bus priimtas vėliau, bet mes laikome, kad prisipažinta iki rugpjūčio 5 dienos", sakė V. Damulis.

Pasak jo, telefono skambučiai netilo, per dieną jų buvo ne mažiau 10. Komisijai buvo skambinama telefonais 22 47 83

arba 22 47 06 Vilniuje iki rugpjūčio 5 dienos.

Eilės sudarymą V. Damulis aiškino tuo, kad darbo grupei, atliekančiai patikrinimus, teko didelis krūvis.

Pasak V. Damulio, atėjo ir tokie žmonės, kurie tiksliai nežino, ar bendradarbiavo su buvusios Sovietų sąjungos spectarnybomis.

Komisijos pirmininkas teigė, kad visi buvę KGB bendradarbiai neprisipažins ir prisipažinusių skaičius bus mažesnis nei yra iš tikrųjų. Iliustracijos įstatymas apima visą sovietinį laikotarpį, tad tikėtina, kad buvusiųjų slaptųjų KGB bendradarbių Lietuvoje tebėra tūkstančiai.

Praėjusių metų I lapkritį Seimas priėmė įstatymą dėl asmenų, susijusių su Lietuva 1940-1990 metais okupavusios SSRS

specialiosiomis tarnybomis, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos. Įstatymas įsigaliojo šių metų pradžioje.

Anot įstatymo, buvę slaptieji bendradarbiai per 6 mėnesius turi atvykti registruotis, savanoriškai raštu prisipažinti Lietuvos valstybei apie slaptą bendradarbiavimą su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, atskleisti jiems žinomą informaciją apie spectarnybų veiklą ir perduoti dokumentus ar daiktus, susijusius su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis.

Iliustracija, oficialiai prasidėjusi vasario pradžioje, vyko iki rugpjūčio 5 dienos. Savanoriškai prisipažinusieji bendradarbiavę su spectarnybomis įrašomi į slaptintą įskaitą.

Konfidencialia informacija nebus laikomi duomenys apie (nukelta į 2 psl.)

ŠVENTASIS RAŠTAS - LIETUVOS MOKYKLŲ BIBLIOTEKOMS

Daugiau kaip 200 šalies mokyklų jau yra gavę vertingų dovanų - Lietuvos Biblijos draugijos rūpesčiu išleistą ekumeninį Šventąjį Raštą.

Ši knygų knyga, kurią sudaro Antano Rubšio išverstas Senasis Testamentas ir Česlovo Kavaliausko - Naujasis Testamentas, išspausdinta Suomijoje, ant labai plono, patvaraus popieriaus, vadinamo bibliūnu, yra patogaus formato, dailiai įrišta dviem variantais - kietais ir minkštais viršeliais.

Pirmoji Šventojo Rašto

knygų siunta - 3000 egzempliorių, kaip informavo Elta Lietuvos Biblijos draugijos vykdomasis direktorius dr. Mykolas Mikalajūnas, kaip mat ištirpo. Likusioji tiražo dalis, dar neįrišta, tebėra spaustuvėje, nes neturėta lėšų iš karto už viską sumokėti. Baigus tvarkyti finansinius reikalus, ir likusios spaustuvėje knygos netrukus pasieks Lietuvą. Tačiau didžioji tiražo dalis, kaip ir buvo planuota, metų pabaigoje bus spausdinama Pietų Korėjoje.

Lietuvos Biblijos draugija yra

visuomeninė organizacija, kurią 1992 metais įkūrė aštuonių krikščionių Bažnyčių atstovai. Vienas iš jos tikslų - versti į lietuvių kalbą ir leisti Šventąjį Raštą bei kitą krikščionišką literatūrą, platinti ją prieinamomis kainomis, ieškoti galimybių šias knygas dovanoti negalintiems jų nusipirkti. Kai ekumeninė Biblija dar tik buvo rengiama spaudai, Lietuvos Biblijos draugija kreipėsi į visuomenę su prašymu paremti leidybą aukomis, kad Šventojo Rašto knygo-

(nukelta į 2 psl.)

Cosimo Tura (italų tapytojo, 1430-1495) paveikslas "Madona, sėdinti soste su angelais muzikantais" Marijos į Dangų ėmimo šventė - rugpj. 15 d.

UŽDEGTOS ŽVAKĖS ANT VILTIES PREZIDENTO KAPO

Kauno miesto vadovai, visuomenė rugpjūčio 2 d. Petrašiūnų kapinėse pagerbė iškilaus diplomato, politikos veikėjo, ambasadoriaus, Kauno miesto garbės piliečio Stasio Lozoraičio atminimą. Rugpjūčio 2 d. Vilties Prezidentui būtų sukakę 76 metai.

Minint šią sukaktį, prie amžino poilsio vietos Petrašiūnų kapinėse buvo prisiminta Lietuvos nepaprastojo ir įgaliojojo ambasadoriaus JAV ir Italijoje Stasio Lozoraičio politinė ir dip-

lomatine veikla, nuopelnai atkurtai jaunai Lietuvos valstybei. Ant kapo buvo padėtos gėlės, uždegtos žvakės.

Ambasadorius Stasys Lozoraitis mirė 1994 m. birželio 13 d. JAV. Buvo palaidotas Connecticut, Putnamo kazimieriečių kapinėse. 1999 m. birželį velionio žmonos Danielos rūpesčiu žymaus politiko ir diplomato palaikai buvo atvežti į Lietuvą ir perlaidoti Kauno Petrašiūnų panteone.

Pranas Abelkis

KAZIMIERA PRUNSKIENĖ SVAJOJA APIE VALDŽIĄ

Lietuvos Naujosios demokratijos partijos vadovė, Lietuvos Seimo narė Kazimiera Prunskienė neatmeta galimybės dalyvauti naujosios Vyriausybės darbe. Jos partija, anksčiau politikoje dalyvavusi Moterų partijos pavadinimu, prisijungė prie LDDP ir Lietuvos socialdemokratų partijos sudaryto bloko. Prie šio bloko ketina prisijungti ir Rusų sąjunga. Blokas Premjeru norėtų matyti Algirdą Brazauską.

Prunskienė buvo atkurtos Lietuvos pirmosios vyriausybės premjere 1990-1991 m., atsista-

tydinusi per Sausio įvykius. Jos pavaduotoju buvo Algirdas Brazauskas. Lietuvos rytas

LR PREZIDENTAS VALDAS ADAMKUS BAIGĖ VIZITĄ LOS ANGELES

Liepos 30 d. dideliu susitikimu su Kalifornijos lietuviais Šv. Kazimiero parapijos salėje bei šv. Mišiomis, tris dienas trukusį vizitą Los Angeles baigė Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma. Iškilmingas mišias laikė JAV kardinolas Roger Mahony.

Tai buvo pirmasis Lietuvos Prezidento apsilankymas vakarinėje JAV pakrantėje, jau einant prezidento pareigas. Kalifornijos valstijoje gyvena 70 tūkst. lietuvių kilmės amerikiečių. Į Los Angeles atvykusį Prezidentą sveikino ir sėkmingo vizito linkėjo miesto meras Riordan.

Vizito metu prezidentas V. Adamkus dalyvavo Lietuvos

Vyčių organizacijos suvažiavime, į kurį susirinko organizacijos atstovai iš daugiau kaip 20 valstijų. Lietuvos Vyčių suvažiavime Prezidentas pasakė kalbą apie Lietuvos padėtį ir tikslus ateičiai bei paprašė Vyčių toliau remti Lietuvos valstybingumą. Suvažiavimas priėmė rezoliuciją, kurioje tvirtai paremtas Lietuvos siekimas tapti NATO nare, pasižadėta dirbti skatinant JAV administraciją bei Kongresą palaikyti Lietuvos tikslus ir įsipareigota glaudžiai bendradarbiauti su kitomis Amerikos lietuvių organizacijomis. Šeštą dieną, liepos 29 d., iškilmingos vakarienės metu, už nuopelnus vadovaujant šaliai ir nuolatinę (nukelta į 2 psl.)

Pasikeitimai Medicare pensijos išmokėjimuose

Šių metų kovo mėn. Amerikos Senatas patvirtino ir bandžiodamas pradžioje prezidentas Clinton pasirašė įstatymą, leidžiantį išėjusiems į pensiją teisę uždirbti ir neprarasti dalies ar visos "Soc. Sec." pensijos. Šiuo įstatymu buvo atšaukta "Soc. Sec." administracijos uždėta riba, kiek vyresnieji gali uždirbti ir gauti visą arba dalinę pensiją. Tas įstatymas padidins maždaug 800,000 į pensiją išėjusių, bet dar dalį laiko ar visą laiką dirbančiųjų pensijas, gaunamas iš "Soc. Sec.", nes nebus atskaičiuojamos bausės už peržengimą nustatytos uždario ribos. Nuo 2000 m. sausio 1 d. dirbusiems vyresniesiems bus grąžinami už baudą atskaityti pinigai, nes manoma, kad kol žmogus nori ir gali dirbti yra gerai ir tam žmogui, ir krašto ekonomikai.

Tačiau tas naujas įstatymas nepalietė "Soc. Sec." administracijos nustatytos uždario ribos, taikomos asmenims, kurie pradeda imti pensiją prieš vadinamąjį normalų pensijos amžių (kuris dabar yra 65 m.,

tačiau tas amžius palaipsniui bus keliama iki 67 m.). Šis naujas įstatymas taikomas tik asmenims nuo 65 m. iki 69 m., kurie gauna pensiją ir dar dirba.

Pagal buvusius "Soc. Sec." uždario suvaržymus asmenys, nuo 65 iki 69 m. amžiaus, prarasdavo 1 dol. iš "Soc. Sec." pensijos už kiekvienus 3 dolerius, kuriuos jie uždirbo virš leistinos uždario ribos. 2000 m. ta riba buvo 17,000 dol. Ir, pvz., asmeniui, uždirbančiam 20,000 dol. per metus, atskaičiuojama 1,000 dol. metuose iš "Soc. Sec." pensijos, arba 83.33 dol. per mėnesį, nes jo uždabis peržengė buvusią nustatytą uždario ribą 3 tūkstančiais dolerių. Žmonės, kurie uždirbdavo daugiau negu 52,532 dol. per metus, prarasdavo visą "Soc. Sec." pensiją.

Pagal naują įstatymą, nustatyta riba panaikinama nuo šių metų pradžios. Dirbantieji vyresnieji, kurie yra sulaukę 65 metų, gaus visą "Soc. Sec." pensiją, nepaisant kiek jie uždirbtų. Šis įstatymas buvo pasirašytas balandžio 7 d. ir po dviejų

mėnesių nuo jo pasirašymo turėjo įsigaliooti, t.y. pradėti veikti.

Asmenys, kurie dirba nuo metų pradžios, gaus čekius išimčių pinigų sumoje. Vidurkis tokių gražintų pinigų čekio gali būti nuo 3,000 iki 4,000 dol. O tie, kurie peržengė aukščiausią leistiną uždario ribą ir taip prarado "Soc. Sec." pensijos čekius, gaus didžiausią grąžinimą. Paskaičiuota, kad tokių žmonių Amerikoje yra apie 400,000.

Jei jau gaunate "Soc. Sec." arba esate padavę prašymą gauti "Soc. Sec." pensiją ir Medicare, jums nieko papildomo nereikės rašyti "Soc. Sec." administracijos įstaigai, nes jie jau turi visus jūsų dokumentus. Yra trys rūšys pensininkų, kuriuos paveiks šis naujas įstatymas, ir "Soc. Sec." administracijos įstaiga mokės jiems automatiškai. Šiems pensininkams priklauso tie, kurie:

1. gauna sumažintą "Soc. Sec." pensiją, bet jiems visi mokėjimai buvo sustabdyti, nes jų uždabis peržengė nustatytą leistiną uždario ribą;

2. yra uždirbę "Soc. Sec." pensiją, bet jiems visi mokėjimai buvo sustabdyti, nes jie per daug uždirbo;

3. prašė tik Medicare, bet ne "Soc. Sec." pensijos, nes jie dir-

bo toliau ir manė, kad negali gauti "Soc. Sec." pensijos dėl per didelio savo uždarbio.

"Soc. Sec." administracija sako, kad iš viso turi duomenis apie 800,000 asmenų, kurie priklauso toms trimis pensininkų kategorijoms. Jiems automatiškai bus pranešta apie pasikeitimus – apie naują įstatymą. Jei priklausote vienai iš tų 3 kategorijų, turite skambinti "Soc. Sec." įstaigai tik tuo atveju, jei per du mėnesius (t.y. nuo balandžio 7 d. iki liepos 7 d.) iš šios įstaigos negavote jokio pranešimo.

Jei niekada neprašėte "Soc. Sec." pensijos, nes dirbate ir toliau, sulaukę 65 metų, tai paprašykite dabar, nes kitaip galite prarasti tūkstančius jums skirtų dolerių.

Žmoniu, kurie nepradeda imti "Soc. Sec." pensijos sulaukę 65 metų ir dar dirba toliau, pensija kils 6 proc. kasmet iki 69 metų. Jiems pradėjus imti pensiją, mėnesinis pensijos čekis bus didesnis už kiekvienus išdirbtus metus neimant pensijos po 6 proc.

JAV LB Krašto valdybos Socialinių reikalų taryba

Parengė: B. Jasaitienė ir A. Šmulskštienė

Naudotasi "Soc. Sec." įstaigos pranešimais

Vairuotoją sustabdo policininkas

Ką turite daryti, kai vairuojate automobilį ir jus sustabdo policininkas? Daugumas išsigaista ir pasimeta. Štai keletas patarimų, gautų iš ilgametę praktiką turinčio policininko:

1. Išjunkite variklį ir pasilikite sėdėti automobilyje, nebent policininkas reikalautų, kad išliptumėte.

2. Laikykitės vairavimo leidimą, registracijos ir apdraudos korteles lengvai prieinamoje vietoje, kad nereikėtų jų ilgai ieškoti. Apskritai automobilyje laikykite kuo mažiau popierių.

3. Laikykitės abi rankas ant vairo ir venkite daryti staigius judesius, kurie gali būti suprasti kaip grasinantys.

4. Jei su jumis važiuoja kitas žmogus, keleivis, paprašykite, kad jis nedarytų jokių pastabų.

5. Jei buvote sustabdytas važiuojant naktį, jeigu įmanoma, pavažiokite iki gerai apšviestos vietos, prieš sustodamas. Atsiminkite, kad policininkai

yra irgi žmonės ir jie tam tikrose sąlygose jaučiasi įsitempę bei nesaugūs.

6. Jeigu lauke tamsu, uždėkite lempą viduje automobilio ir laikykite ją uždegtą, kad policininkas galėtų matyti jūsų automobilio vidų. Tai parodys, kad rūpinatės ne tik savo, bet ir policininko saugumu.

7. Niekada nesiginčykite su policininku. Jei su jumis policininkas elgiasi netinkamai, išiminkite jo vardą, pavardę, ženklą numerį ir pasiskyskite, praneškite jo vyresniesiems, užpildydami skundą raštiškai.

Malonus elgesys su policininku gali jums padėti. Atminkite, kad policininkai yra žmonės, atliekantys savo darbą ir nenorintys turėti jokių nemalonių, bet jų darbas ir pareiga yra prižiūrėti tvarką, kad mums visiems būtų geriau.

JAV LB Krašto valdybos Socialinių reikalų taryba

Parengė: B. Jasaitienė ir A. Šmulskštienė

NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY
SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomotį namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę ZINERĄ A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunos šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiektis su prekybos centrais ir darbais. Gerai žinomos pensininkų namų bendruomenės.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: jstrimaitis@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigai kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvinių pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas pirmadieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979. E-mail: laisvesziburys@aol.com

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.
-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.
Fasolino
MEMORIALS
66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
-TAI MŪSŲ VIENTELĖ VIETA -
-GAUSI PARODŲ SALĘ -

†
KVEAAS
JONAS
1933+1976

Savo buvusius ryšius su KGB jau deklaravo apie tūkstantis asmenų

(atkelta iš 1 psl.)

tai, jeigu su slaptomis tarnybomis bendradarbiavo prezidentas, Seimo ir savivaldybių tarybos nariai, Vyriausybės nariai, teisėjai ir prokurorai, taip pat asmenys, kandidatuojantys į šias pareigas.

Išskaitos duomenys išslaptinami, jeigu asmenys apkaltinami padarę veikas, pripažintas nusikaltimais žmoniškumui, karo ar genocido nusikaltimais, ir vyksta šių veikų tyrimas.

Duomenys apie slaptą bendradarbiavimą skelbiami "Valstybės žiniuose", jeigu buvęs slapstasis bendradarbis per 6 mėnesius neprisiipažino, arba pateikė klaidingą informaciją, arba ją nuslėpė.

Išaiškėjus nuslėpto bendradarbiavimo faktams, numatoma galimybė dešimčiai metų taiky-

ti darbinės veiklos apribojimus.

Pagal įstatymą dėl buvusiųjų agentų registracijos sprendžia specialioji komisija, kurios po du narius delegavo VSD ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, viena - Generalinė prokuratūra.

Valstybės saugumo departamentui atstovauja VSD valdybos viršininkas V. Damulis ir VSD skyriaus viršininkas Rimantas Martinkėnas. Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centru - Rezistencijos tyrimo departamento direktoriaus pavaduotoja Birutė Burauskaitė ir vyriausiasis specialistas Juozas Starkauskas. Generalinei prokuratūrai atstovauja GP Valdymo, kontrolės ir analizės skyriaus prokuroras Zenonas Bondzinskas.

ELTA, BNS

LR prezidentas Valdas Adamkus baigė vizitą Los Angeles

(atkelta iš 1 ps.)

paramą Lietuvos Vyčių organizacijai, prezidentui V. Adamkui buvo suteikta garbės narystė. Priimdamas šį garbinimą pripažinimą, prezidentas V. Adamkus pažymėjo, kad jam didelė garbė tapti garbės nariu organizacijos, kuri puoselėja lietuvių tautą ir nuosekliai remia Lietuvos žmones. Prezidentas V. Adamkus padėkojo Lietuvos Vyčiams už šaliai teikiamą paramą per "Pagalba Lietuvai" projektą, kurios bendra vertė jau viršijo 50 mln. JAV dol. Prezidentas V. Adamkus už nuopelnus organizuojant paramą bei vadovaujant Lietuvos Vyčių organizacijai, Gedimino ordinu apdovanojo buvusį ilgametį organizacijos prezidentą Robert Boris. Prezidento asmeninėmis dovanomis buvo pagerbti ir kiti

aktyvūs Lietuvos Vyčių nariai, tame tarpe žymi lietuvių kilmės JAV kino aktorė Rūta Lee. Gedimino ordinas taip pat buvo įteiktas Šlapelių muziejiaus įkūrėjai Birutei Sirutienei.

Los Angeles mieste prezidentas V. Adamkus bendravo su kitais Amerikos lietuvių organizacijų vadovais, taip pat su Amerikos lietuvių, latvių ir estų vienijančios organizacijos "Baltic American Freedom League" atstovais, kurie papasakojo apie savo veiklą, skatinant JAV administraciją ir Kongresą priimti Baltijos valstybėms pozityvius sprendimus.

Lankymasis JAV prezidentas V. Adamkus davė interviu didžiausiems Kalifornijos valstijos laikraščiams ir radijui.

LR ambasados Washingtono Spaudos skyrius

Gulbės Dūsios ežere

V. Kapočiaus nuotr.

Jungtinės Tautos skirs lėšų Lietuvos švietimui subalansuotos plėtros srityje

Rugpjūčio 2 d. Lietuvos švietimo ir mokslo viceministrė Vaida Vėbraitė ir Jungtinių Tautų Plėtros programos direktorius Darius Kontvainis pasirašė sutartį, pagal kurią Jungtinės Tautos skiria 25 tūkstančius dolerių projekto "Švietimas subalansuotos plėtros srityje"

įgyvendinimui.

Subalansuotos plėtros ugdymas apima požiūrį į ekonomiką, visuomenę ir aplinką, pabrėžiant demokratijos, žmogaus teisių ir lygybės aspektus.

Skirtos lėšos turės būti panaudotos per vienerius metus. Įgyvendinant projektą bus pareng-

tos subalansuotos plėtros švietimo strategijos nuostatos ir Lietuvos nacionalinė veiklos programa, apimanti visas švietimo pakopas - nuo ikimokyklinio ugdymo iki universitetų.

Taip pat numatoma organizuoti seminarus švietimo darbuotojams bei parengti metodinę medžiagą.

ELTA

Lietuvos Biblijos draugijos vykdomasis direktorius pabrėžia, kad aukotojams pageidaujant jų nurodytai mokyklai draugija gali parūpinti ekumeninę Bibliją ne tik lietuvių, bet ir lenkų arba rusų kalbomis. Ekumeninė Biblija spausdinama ir Brailio raštu.

ELTA

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuotūra

Kaip atrodė Marija?

Per Žolinę norisi atkreipti dėmesį ypač į tikėjimą, jog Marija ne šiaip paimta į dangų, bet paimta su kūnu ir siela. Nors šventajame Rašte tiesiogiai nekalbama apie Marijos iškeliavimą, galima rasti užuominų apie jos kūną.

Visų epochų menininkai intuityviai suvokė tiesą, jog Marija yra unikalaus grožio: **Pulchra es.** Vėlyvaisiais viduramžiais pamokslininkai kalbėdavo ir apie Marijos akių ir odos spalvą, plaukus, šukuoseną, rankų ir pirštų švelnumą ir, žinoma, apie jos dėjimus drabužius. Šito šventajame Rašte nerandame. Tačiau aišku, kad Marijos kūnas buvo moteriškas, ne belytis. Viena moteris iš minios sušuko: „Palaimintos išėjios, kurios tave nešiojo, ir krūtys, kurias žindai“ (Lk 11, 27). Šios moters žodžiai buvo įtraukti į Dievo žodžio raštą visumą. Elzbieta taip pat šlovina šio kūno moteriškumą: **Tu labiausiai palaiminta iš visų moterų ir palaimintas tavo išėjį vaisius.** Palaimintas kūnas, nešiojęs tokių nuostabių vaisių. Čia laiminamas ir giriamas konkretus moteriškas kūnas. Ši žinia tampa Gerosios Naujienos skelbimu. Taigi Biblijoje nerandame jokio priešiško kūnui ar žmogiškajai lyčiai.

Marija yra su kūnu ir siela danguje. Pabandykite neskirstyti žmogaus į šias dvi dalis. Pas Dievą yra visas žmogus su savo žmogiškomis savybėmis, savo atsiminimais, suvokimais, pažinimu, jausmais. Su savo tikėjimu ir meile. Kadangi Marija yra viena iš mūsų, žmonių likimas šia prasme seka jos pėdomis. Po jos kūno pagyrimo ir pašlovinimo Evangelijoje seka **Magnificat** giesmė, kurioje išreiškiamas solidarumas su žmonijos istorija, žmonių kartomis, Marija mūsų nepamiršo.

Nuolat kyla klausimas – ar ne utopija, kas kalbama apie Dievo įsikišimą į istoriją. Ar Dievas iš tikro nuverčia galiūnus nuo sostų, apdovanoja alkstančiuosius ir išaukština pažemintuosius? Juk praėjus dviem tūkstančiams metų mes visi dar matome turtuolius, tampančius vis turtingesniais, ir vis labiau į skurdą klimpstančius vargšus. Jei galiūnai ir nuverčiami nuo sostų, tai juos pakeičia kiti galingieji, o mažieji taip ir lieka apačioje.

Kai kurių egzegetų nuomone, šventajame Rašte į Marijos lūpas idėta giesmė „Magnificat“ galėjo būti ankstyvųjų krikščionių bendruomenių giesmė. Anot jų, ji kilo iš krikščioniškosios bendruomenės, kuriai priklausė ir Marija, patyrimo. Svarbiausias šios bendruomenės išgyvenimas buvo Kristaus prisikėlimas. Pažemintas vargšas ir paniekintas Viešpats buvo išaukštintas ir padarytas **Kyrios**. Šis Viešpats paliko savo įsteigtą bendriją, kurią mes vadiname Bažnyčia, kur gyvenama nauja bendruomeniško forma. Čia nebėra vargšų, kurie iš kitų negautų viso, kas būtina, nebėra turtuolių, kurie nesidalytų. Čia ne viešpataujama, o tik tarnaujama. Tai yra tikra visuomenės alternatyva.

Toks yra Bažnyčios idealas, nuolat liekantis kaip siekinys. Mus stiprina tikrumas, kad Dievas mus myli, kad jis atleido nuodėmes, kad yra gailėstingas. Tai suvokiant, spontaniškai kyla atsakas – Dievo garbinimas ir dėkausmas juo. Tai jau yra pratinimasis prie dangaus ir jo įvalga – juk dangus ir reiškia nuolatinį dėkausmą geruoju gailėstinguoju Dievu. Marijoje Dievas padovanojo mums laimingą, visaverčio žmogaus pavyzdį.

Pareiškimai, mintys Vilniuje

Antanas DUNDZILA

Parinkome saują ištraukų iš birželio mėnesį vykusio Komunistinio nusikaltimų įvertinimo kongreso spaudoje paskelbtų programos dalyvių pasakytų kalbų bei pareiškimų. Kaip žinia, kongrese pranešimų bei liudijimų buvo daug. Čia spausdinameji yra dviejų rūšių: tai kongreso prelegentų bei liudininkų mintys ir kai kurių žinomų asmenų, kurie kalbėjo ne kongresui, bet savo nuomones reiškė apie kongresą. Pasakymų čia nekomentuojame, skatiname skaitytojus susidaryti savo nuomonę. Spausdinamos citatos – tai tik keli vaizdeliai, lyg mus raštu pasiekusios nuotraukėlės iš įvykusio renginio: jomis negalima pretenduoti į kongreso visumos nušvietimą. Citatas spausdiname autorių abėcėline tvarka. Visų citatų šaltiniai skliausteliuose pažymėti sutrumpinimais (pavadinimas ir data): At – „Atgimimas“, Kd – „Kauno diena“, La – „Lietuvos aidas“, Tr – „Tremtinys“, XXI – „XXI amžius“.

Vysk. Jonas Boruta: „Kalbėti Katalikų Bažnyčios dvasininkui konferencijoje – kongrese, kuris įvardijamas kaip „Niurnbergas 2“ nėra lengva... [išleistas autoriaus citatos apie Evangelijoje skelbiamą meilės ir atleidimo supratimą – AD]. Priimtinesnis pasiūlymas – dalyvauti Tarptautiniame kongrese „Komunistinio nusikaltimų įvertinimas“, t.y. įvertinti netolimos praeities žaizdas, tebekraujuojančias, palikusias skaudžius randus mūsų pačių ir

mūsų visuomenės mąstysenoje ir sąžinėje“ (XXI, VI-23).

Edvardas Gudavičius, istorikas: „Tai ne istorinės, o grynai politinės aktualijos. Man yra sunku susigaudyti. Juk tai, kas daroma, iš principo yra teisinga, be jokių kalbų. O dabar vertinant pragmatiškai – ar verta tai daryti, ar ne? Tiesiog sunku susigaudyti...“ (At, VI-23).

Ceslovas Juršėnas, Seimo narys, okupacijos laikais veikusių komunistų, dabar LDDP vardu persikristijusių partijos pirmininkas: „Sutinku, kad visa tai iš tikrųjų yra daroma per vėlavą. Susidaro įspūdis, kad Lietuvoje 2000 metais tai yra svarbiausios dalykai, nors iš tikrųjų anaipol taip nėra... Gali būti, kad su tokiais

ideologiniais dalykais yra siekiama ar norima atitraukti visuomenės dėmesį, būtent nuo šių [autoriui atrodančių svarbiomis, dabartinių - AD] likminių Lietuvos žmonių problemų“ (At, VI-23).

Vytautas Landsbergis, Nepriklausomybės atstatymą paskelbusios Aukščiausios Tarybos ir dabartinio Seimo pirmininkas: „...vien tiesa padarys mus laisvus. Tiesa apie komunistą, tiesa apie okupaciją ir suniokojimus, tarp jų –

baisiausius protų suniokojimus, kai protai nenori tiesos, o širdis gniaužia nežinomybę. Išties, kito kelio nėra – reikia kalbėti. Tik tada būsim laisvi, o blogis varžomas, ne toks laisvas“ (Tr, VI-15 ir Darbininkas).

Rolandas Pavilionis, Vilniaus Universiteto rektorius: „Manau, kad tai yra grynai politinis da-

Mečislovo Sčepavičiaus karikatūra

(La, VI-15)

lykas, susijęs su rinkimais... Galima skelbti tokius komunistinio pasmerkimo kongresus, bet nereikia užmiršti, kad Vakarų Europoje, pvz., Prancūzijoje, pusę vyriausybės yra komunistai. Tai ką, mes dabar skelbsime kryžiaus žygį prieš komunistus Vakarų Europoje ir varysime juos ten iš valdžios? Žmogus turi teisę pasirinkti ideologiją“ (At, VI-23).

Kazys Saja, rašytojas: „Jei būčiau vagis ar plėšikas ir kas nors bandytų apeliuoti į mano

Sovietinė armija prie TV bokšto Vilniuje 1991 sausio 14 d.

R. Požerskio nuotr.

Valstybės vizija pasipriešinimo dokumentuose ir spaudoje (1940-1952 m.)

Artūras Valtekaitis

8

(pradžia nr. 23)

Partizanai didelį vaidmenį valstybėje skiria Bažnyčiai, numato glaudžius valstybės ir Bažnyčios ryšius: „Atkovojuos tėvynei Laisvę ir Nepriklausomybę, Bažnyčia ir Valstybė nesidalytų į dvi dalis, bet kad būtų viena, neišskiriama ir bendra Tautos ir Valstybės vadovybė“.

Valstybės sienų klausimu – siekiama etnografinės Lietuvos valstybės, o „rytuose – pagal 1940 m. Lietuvos ir Gudijos tarybinių vyriausybių susitarimus“. Šiam požiūriui turėjo įtakos realios situacijos vertinimas, neprovokuojant SSRS valstybės atstatymo metu, o keliant šį klausimą diplomatiniais kanalais. Siena su Lenkija turėjo būti nustatyta, remiantis Potsdamo konferencijos nutarimais, tačiau SSRS okupuotos zonos ir Lenkijos.

Einant į vieningą partizaninio sąjūdžio vadovybės kūrimą, reikėjo atsakyti idejinių skirtumų ir ieškoti sąlyčio taškų, kurie vienynt visą tautą, ginčus ir pažiūrų skirtumus paliekant tolimesniems laikams. Tie bendri sąlyčio taškai buvo laisvė, demokratija ir žmogaus vertas gyvenimas. Taigi partizanai, atgavus nepriklausomybę, valstybinę santvarką įsivaizdavo kaip demokratine, bet nepartinę valstybę, kurios valdžia būtų renkama visos tautos iniciatyva.

Nuo 1948 m. partizaninė kova nustojo to pirmų metų intensyvumo. Prasideda laikotarpis, kai pastebimas nusivylimas Vakarais, partizanai patiria vieną po kito skaudžius smūgius, mato nuolat žūstančius draugus. SSRS saugumo tarnybos kovai prieš

partizanus naudoja agentūrinę taktiką, kas dar labiau stumia partizanus į nevirtį (agentai - lietuviai, o dažnai buvę kovų bendražygiai). Partizanų psichologijoje atsiranda nepasitikėjimo, atsargumo ir neapykantos aplinkai instinktas. Užsidariusiems bunkeriuose, nuolat klausantis kiekvieno šakelės trakstelėjimo, atrodo, kad Lietuvoje teliko vieni išdavikai.

To laikotarpio nuotaikas atspindi L. Baliukevičiaus-Dzūko dienoraštis: „Kas iš tos Lietuvos, jeigu ji nustos geriausios savo dalies (turiu galvą ne tik partizanus)? Gal vėl atsiras smulkūs žmogeliai su savo politiniais „kromeliais“, su savo politinėmis rietenomis, pradės masiškai kelti deivą „tas nevertas laisvės, kas negina jos“... Liūdna tai pasaka, o jos galo dar nematyti“.

Šio laikotarpio partizanų veikloje išlieka pagrindinis tikslas – Laisva Lietuva, o visos peripetijos nukeliamos tolyn į ateitį, nes tam paprasčiausiai nebelineka nei laiko, nei jėgų.

1948 m. prasidėjus masiniam kolūkių kūrimui buvo viena opiausių partizanų diskusijų temų. Kaip matome iš istorijos pamokų, partizanų būsena buvo visiškai pagrįsta: valstietija buvo pagrindinis partizanų ramstis ir maitintojas, o jos suvarymas ir kolūkių reikė partizaninio sąjūdžio žlugimą. Lietuvos kaimo visuomenė, netekusi savo žemės, turėjo atitrūkti nuo savo šaknų, buvo galima kolonizacija (tai buvo bandyta vykdyti). Partizanai visomis išgalėmis trūkdė kolūkių steigimui.

Net tais sunkiais partizanams metais nebuvo užmiršti ūkininkai, nes partizanai patys kilę iš kaimo (o labai dažnai smulkūs ar vidutiniai valstiečiai) skaudžiai reagavo, matydami skurstančio kaimo vaizdą: „Lietuvai atgavus nepriklausomybę, vargingos šeimos turėtų būti šelpiamos, globojamos; priešingu atveju tai dirva nepasitenkinimui, burnojimams prieš valdžią. Socialinė parama ir globa, plačiai valstybei vadovaujant, sumažintų tą didelį „nususipratusių“ lietuvių skaičių. Aš palengva susidariau įspūdį, jog į mūsų kaimą valstybė kreipė labai mažą dėmesį“.

Vieningos partizaninio sąjūdžio vadovybės susikūrimas ir jos požiūris į valstybę

1949 m. vasario mėn. įvyko Lietuvos ginkluotų partizanų vadų pasitarimas, kuriame buvo parengta Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio (LLKS) deklaracija ir statutas. LLKS statute buvo pažymėta, kad „sąjūdžio tikslas yra atstatyti laisvą, nepriklausomą, demokratine Lietuvos Respubliką“. Pasitarime buvo pristatyta ir 12 punktų programa, kurioje apibrėžtas galutinis tikslas – Lietuvos parlamentinės respublikos atkūrimas 1920-1925 m. pavyzdžiu. 1949 m. vasario 16 d. deklaracijoje apibrėžiamos valstybės ir valdžios gairės: „Atkovojuos nepriklausomybę, įvykdant laisvus demokratinius, visuotinius, lygius ir slaptus seimo rinkimus, taip pat priimti naują konstituciją“. Pereinamuoju laikotarpiu, iki bus priimta naujoji konstitucija, turėjo galioti 1922 m. konstitucijos nuostatos, o valstybės valdymas perduodamas Laičinajai Tautos Tarybai, kurioje galėtų dalyvauti Lietuvos ir užsienio lietuvių laisvės kovotojai, sąjūdžiai ir organizacijos (išskyrus komunistų partiją, kaip priešišką Lietuvos nepriklausomybei). LLKS Lietuvos laisvę matė tik žlugus bolševizmu. Į laikinąją Tautos Tarybą negalėjo įeiti ir kiti, vokiečių ar rusų okupacijos metu talkinęs priešui žmonės bei organizacijos.

LLKS būsimos valstybės sienų klausimu laikėsi principo: kito negeidžiant - savo neatiduoti. LLKS atmetė jėgos principą, sprendžiant sienų klausimus, taip pat nelaikė tinkamu metodu jėgų pusiausvyros, sprendžiant teritorinius ginčus. Vilniaus atskyrimo nuo Lietuvos galimybę LLKS laikė politine atgyvena – jėgos demonstravimu. Buvo pripažįstama Klaipėdos krašto neginčijama priklausomybė Lietuvai, atmetant Vokietijos pretenzijas į šią teritoriją, motyvuojant tuo, kad „pokarinė Vokietija nekartos nacistinės Vokietijos klaidų ir nesikėsins į Klaipėdą“.

(mukelta į 4 psl.)

sąžinė, sakyčiau: Atsipeikėkit! Sovietų Sąjungoje – blogio imperijoje – nė vieno kalto!“ (Tr, VI-15).

Auksė Ramanauskaitė-Skokauskienė, žymaus Lietuvos partizanų vado dukra, tribunolui perskaičiusi dokumentuotą, dalykišką savo parodymą: „Todėl šiandien, garbingasis tribunole, trumpais savo ir savo šeimos gyvenimo fragmentais aš kaltau komunistinį režimą, atnešusį tiek daug skausmo man, mano šeimai mano tėvynei“ (XXI, VI-23).

Rimantas Smetona, Seimo narys, Nacionaldemokratų partijos pirmininkas: „Be jokios abejonės, tai daroma vėluojant, tačiau pats komunistinio pasmerkimo niekada negali būti per vėlyvas, nes žaizdas iki šiol tebeskauda“ (At, VI-23).

Arkiv. Sigitas Tamkevičius [pranešimas labai dalykiškas, konkretus pavardėmis, įvykiais – AD]: „Kai būdavo teisiami disidentai, kunigai ir pasauliečiai katalikai, į teismus atvykdavo pakankamai daug žmonių. KGB pareigūnai šiuos žmones filmuodavo, susodinę į automobilius išveždavo kur nors į mišką ir kitokiais būdais rodė savo neapykantą. Šitas žmonių susibūrimas teismuose buvo tam tikra pilietinė mokykla, ne vienam davusi daugiau nei šiuolaikiniai universitetai“ (XXI, VI-16).

Lech Walensa, buv. Lenkijos prezidentas: „Reikia didelio solidarumo ir bendradarbiavimo mums, Rytų ir Vidurio Europos šalims, neseniai patyrusioms komunistinio žiaurumo ir tebejauciančias tų režimų pražūtingas pasekmes. Būkime budrūs, pasinaudokime laisvės suteikta galimybe“ (XXI, VI-21).

Vytautas Zabiela, tribunolo pirmininkas: „Tie, kurie mano, kad tai savotiškas žaidimas, labai klysta. Kongresas buvo labai rimtas... Didysis Lietuvos kunigaikštis Skirgaila sakė: „Pradėtą darbą reikia padaryti iki galo“. Nukelti procesą vėlesniam laikui nėra prasmės, atkelti – sudėtinga, nes daugelis išeina atostogų. Pailsėję vėl tęsime darbą. O [Seimo – AD] rinkimams nuosprendis negalės turėti jokios įtakos... Be to, nematau, kad nuosprendis bus su kažkokiomis nežmoniškomis išvadomis...“ (Kd, VI-17).

Užrašas ant Kauno ketaus [ketus - metalo rūšis – AD] liejyklos darbuotojų nuliuto varpo: „Bolševikmečiu išniekintas ir sušaudytas, vėl mūsų atgaivintas, skelbk pasauliui, kad Lietuva atgimsta ir visiems linki gerio, meilės ir taikos“ (Tr, VI-23).

■ Respublikonų kandidato į prezidentus George W. Bush persvara po respublikonų suvažiavimo padidėjo nežymiai ir dabar jis lenkia savo varžovą demokratų kandidatą Al Gore 11 punktu, rugpjūčio 5d. pranešė žurnalas "Newsweek". Pasak naujausios "Newsweek" nuomonių apklausos, G. W. Bush persvarą padidino dviem procentais, palyginti su praėjusios savaitės apklausos rezultatais. Paskutiniojo tyrimo metu ketvirtadienį ir penktadienį buvo apklausti 817 amerikiečių.

■ Didžiausią politinę įtaką turintis Izraelio rabinas rugpjūčio 7 d. perduotoje kalboje bandė numalšinti pasipiktinimą dėl savo pamokslo, kurio metu jis teigė, kad nacių vykdytas Holokaustas buvęs Dievo kerštas žydams nusidėjėliams. "Kas gi neapverkia Holokausto?", retoriškai klausė ultrakonservatyvios religinės partijos "Shas" dvasinis vadovas rabinas Ovadia Yosef. Ankstesnes pastabas dėl Holokausto jis išsakė rugpjūčio 5 d.

■ Indijos premjeras rugpjūčio 4 d. pareiškė, kad dėl virtinės pastarąją savaitę įvykdytų žudynių Kašmyre kalti ekstremistai, susiję su Pakistane įsikūrusia grupute "Lashkar-e-Taiba". Per antpuolius buvo nužudyta mažiausiai 90 žmonių.

■ Vienas Rusijos kareivis žuvo rugpjūčio 6 d., kai nežinomi asmenys Ingušijos Sunžos rajone apšaudė karinį sraigtasparnį Mi-8. Patikslintais teisės saugos institucijų duomenimis, dar vienas kareivis sužeistas ir paguldytas į ligoninę. Sraigtasparnis buvo apšaudytas už 2,5 km į pietvakarius nuo Aršitų gyvenvietės, kai kilo į orą.

■ Didžiausia Serbijos opozicinė partija rugpjūčio 6 d. oficialiai nusprendė pasiūlyti savo kandidatą į Jugoslavijos prezidentus rugsėjį vyksiančiuose rinkimuose, nors ir rizikuoja suskaldyti opozicijos rinkėjus balsavime prieš Slobodaną Miloševićių.

■ Po kritiškų atsiliepimų dėl Latvijos verslo žurnale "Kapitalas" išspausdinto straipsnio apie žydus jo vyriausiasis redaktorius Guntis Rozenbergs rugpjūčio 3 d. leidyklos "Lietiškas informacijas dienests" vadovybei įteikė prašymą atleisti jį iš pareigų.

Keista padėka

Algimantas KABAILA

Australijoje jau seniai veikia ABC (Australian Broadcasting Commission) radijo ir televizijos programos. Ši įstaiga išlaikoma valdžios surinktais mokesčių mokėtojų pinigais. Antara panaši žiniasklaidos įstaiga yra SBC (Special Broadcasting Corporation), kuri specializuojasi etninių mažumų transliacijomis, dalį laiko skirdami transliacijoms ne anglų, o kitomis įvairių Australijos piliečių kalbomis, įskaitant ir lietuvių kalbą. Tai savotiška atsvara privačiai, tik savininkui už pelną atsakingai žiniasklaidai. Čia kasrūt galime išgirsti ir pamatyti televizijos žinias lietuvių kalba iš Berlyno, kiekvieną antradienio popietę išgirsti lietuvišką programą, dažniausiai ir pokalbius su Lietuvoje gyvenančiais žurnalistais.

ABC pasižymi klasikinės muzikos programomis, gi viena iš populiariausių tokių programų vedėjų yra Margaret Throsby. Ji pasikviečia kokią nors įdomų asmenį papasakoti apie savo gyvenimą, darbą, apie savo mėgstamiausią muziką. Neseniai per jos programą girdėjau pokalbį su Jose Ramos Horta, Nobelio taikos premijos laureatu, 25 metus egzilyje ėjusiu Rytų Timoro užsienio reikalų ministro pareigas. Jis Rytų Timoro išsivadavimą apibūdino kaip beveik stebuklą, kai buvo taip sėkmingai pasinaudota to istorinio laikotarpio langeliu, kada buvo galima Timorui išsprūsti į laisvę. Per eilę metų šis egzilio diplomatas išmoko kalbėti taip, kad galėtų paveikti Vakarų valstybes ir ypač daug draugiško rėmimo susilaukti iš Australijos piliečių, kurie nėra labai greitai rūpinęsi tuo, kas vyksta už Australijos ribų. Ypatingą įspūdį padarė Jose Ramos Hortos teiginys, kad jo sunkaus darbo įnašas į Timoro išsilaivsinimą – mažas, lyginant su daug pavojingesniu ir sunkesniu keliu, kurį išėjo Timoro išsilaivsinimo vadovas Xanana Gusmao. Horta be išlygų teikė, kad Gusmao yra nepaprastas vadovas, parodęs didelę išmintį, ištvermę ir pasiryžimą, tad jam, o ne plačiau žinomam Hortai, užtaurautai priklauso Timoro vaduotojo titulas ir Nobelio premija. Sujaudino Jose Ramos Hortos teiginys, kad jo gyvenimo svajonė toliau dirbti išsilaivsinimo Timoro žmonių gerovei dabar jau išsipildė.

Man pasirodė akivaizdi paralelė tarp šio egzile savo kraštui daug dirbusio žmogaus, kuris visą savo gyvenimą svajojo grįžti į Rytų Timorą, ir mūsų lietuvių, pasitraukusių į užjūrius nuo sovietinės okupacijos ir nuo okupantų persekijimo. Mūsų svajonė buvo kuo nors padėti Lietuvai. Lietuvos Nepriklausomybė atrodė kaip nepasiekiamas mirazas. Ir išties, Lietuvos taikingas išsivėrimas iš sovietinės nelaisvės buvo tikras stebuklas. Nei kiek nemažiau kaip stebuklas, nes atsirado išmintingi vadai, kurie sugebėjo sujungti visas Lietuvos jėgas ir pasinaudoti istorinėmis aplinkybėmis, reikalui esant elgdamiesi kantriai, bet niekad nenusileidžiant ir nesileidžiant į esmę keičiančius kompromisus. Jei tai būtų įvykę bent ketvirčiu šimtmečio anksčiau, daug kas iš mūsų būtume metę savo jau susikurtą saugų ir patogų gyvenimą ir būtume vykę į Lietuvą prisidėti prie jos atsistatymo. Dabar daugumai mūsų jau yra per vėlu.

Visgi yra asmenų, turinčių specialias kvalifikacijas ir žinias, kurie gali duoti Lietuvai tokį įnašą, galintį pakeisti mūsų krašto likimą. Lietuva nuolat gyvena didelio pavojaus šešėlyje. Ne paslaptis, kad Rusijoje yra daug žmonių, kurie mano ir teigia, kad Pabaltijis yra Rusijos įtakos sfera, kurioje nevalia niekam, išskyrus Rusiją, plėsti savo komercinių interesų. Čia prisimintina Williams-Mažeikių istorija, kai buvo sukeltas toks propagandos srautas, kad tiesiog atrodė lyg niekas, tik rusiškas "Lukoil" gali būti Mažeikių naftos perdavimo fabriko savininku. Nors viešai visi politikai skelbia norį užsienio investicijų, investicijoms saugybos nepalankios. Kas nori investuoti didesnę kapitalą į kraštą, kuris yra pavojuje būti perimtas agresyvaus kaimyno? Tad Lietuvos ateiviai ir ekonominiam išsivystymui yra būtina užsitikrinti nepriklausomybės saugumą, tuo patraukiant ir užsienio kapitalą į Lietuvą. Bet kaip tai padaryti? Išties atsakymas yra tik vienas – tapti NATO nare.

Tą "paprastą" tikslą pasiekti nelengva, juolab kad dalis Rusijos įtakingų žmonių tam prieštarauja. Tam pasiekti reikia daug politinio pasiryžimo, nie-

kad neužmirštant, kad Lietuva turi besąlygiškai ginti ir išlaikyti nepriklausomybę. To negana – Lietuva turi tokiai narystei pasiruošti, perorganizuojant Lietuvos karines pajėgas ne pagal sovietinį modelį, bet pagal vakarietiškus principus ir poreikius. Tai didelis šuolis, kurį sunkiau padaryti, nei apie tai pakalbėti. Šiam šuoliui reikia vakarietišką patirtį turinčių specialistų, o kur juos rasti? Mūsų laimei, JAV buvo keletas aukšto laipsnio karininkų su amerikietiškos kariuomenės mokslu ir patyrimu. Tai plk. Romas Kilikauskas, Lietuvos krašto apsaugos viceministras, plk. Algimantas Garsys, kuris ilgesnį laiką ėjo karinių pajėgų inspektoriaus pareigas, ir gen. Jonas Kronkaitis, nelabai senai buvo paskirtas Lietuvos karinių pajėgų vadu.

Jie ryžosi palikti patogų gyvenimą JAV ir išvykti gyventi ir dirbti Lietuvon. Galima tikėtis, kad jie susilauks daug padėkos ir įvertinimo iš savo tautiečių ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje. Nedaug kas yra pasirodęs palikti savo priprastą gyvenvietę, kraštą, kuriame dirbo, kuris juos pakankamai aprūpina, ir vykti į kitą kontinentą, nors tai yra jų senelių ir prosenelių tėvynė, Lietuva.

Deja, realijos visai kitokios. Daug tautiečių Lietuvoje yra paveikti sovietinės okupacijos, daug kas visai priešiški žiūri į Lietuvon grįžtančius tautiečius. Ne padėkos, o pravardžiavimo "atėjūnais" jie susilaukia iš tokių filosofų kaip Arvydas Juozaitis. Daug buvusių sovietinių aktyvių ir atsargos karininkų yra nemažiau patriotiški nei kuris nors kitas pilietis. Bet yra ir tokių, kurie visai nedviprasmiškai veikia prieš Lietuvos integraciją į NATO. Tokia grupė yra perėmusi Lietuvos Atsargos Karininkų Sąjungos valdybą. Savo neseniai spausdintame pareiškime ši valdyba pareiškė:

"Kritikuojame KAM vadovybės skubiai inicijuojamas pataisas ir įstatymus, kurie gali sukelti neigiamas pasekmes, kurių nepasitenkinimą, atkreipė dėmesį į R. Kilikausko, J. Kronkaitio paruoštus ir įteisintus Krašto apsaugos tarnybos organizavimo punktus, diskriminuojančius Lietuvos piliečius, ypač kariuomenės kūrėjus-savanorius, ir suteikiančius p. R. Kilikauskui, J. Kronkaitiui, A. Garsui išskirtines privilegijas tarp Lietuvos karių (i kurias jie tikrai neturi jokių netgi moralinių teisių)".

Mestas pluoštas nepamatuotų kaltinimų, visiškai priešingų tikrovei. Klasiškas šmeižtas: drebiama įvairių niekuo neparemtų šmeižikiškų teiginių, nukreipiant šių padėkos ir įvertinimo užsitaravusių asmenų dėmesį nuo jų taip Lietuvai svarbaus darbo į šį beprasmi antpuolį. Ne tik kad šie buvę JAV karininkai nesiekia kokių tai privilegijų, bet palikę, sakyčiau, privilegijuotą gyvenimą, pasiryžo dirbti Lietuvos naudai, kur yra daug sunkumų ir įtampos. Jie deda visas pastangas, kad būtų modernizuojama Lietuvos kariuomenė. Tuo tarpu ką siūlo ta Lietuvos Atsargos Karininkų Sąjungos Valdyba? Atsisakyti privalomos karinės tarnybos, tad tuo pačiu atsisakyti karinio rezervo pa-

ruošimo. Sumažinti Lietuvos karių skaičių iki 5,000 ir apginkluoti juos tik "lengvais ginklais". Ką tai reikštų? Svarbiausia tai, kad toks karinių pajėgų susilpninimas užkirstų kelią Lietuvai į NATO narystę ir paliktų Lietuvą "pilkojoje zonoje", priklausančioje nuo rytų kaimyno malonės.

Neaišku iš kur ta Valdyba gauna lėšas savo veiklai ir savo propagandai, bet atrodo, kad lėšas Lietuvos Atsargos Karininkų Sąjungai teikia ir užsienyje gyvenę lietuviai. Turėtume būti budrūs ir nesileisti būti suklaidinami pigiais šūkiais. Prieš remdami bet kurias organizacijas Lietuvoje, turėtume užsitikrinti, kad jos tikrai dirba Lietuvos naudai ir Lietuvos nepriklausomybei.

Vilnius, senamiesčio skersgatvis

R. Šuikos nuotr.

Nyksta Lietuvos Tėvynės liaudies partija

Prieš pusmetį nuo Tėvynės Sąjungos atskilusios Tėvynės liaudies partija, kuriai vadovauja Lietuvos Seimo narė Laima Andrikenė, gali netrukus išnykti. Pasak "Lietuvos Aido" kalbinto šios partijos nario, "žmonės bėga iš šios partijos kaip žiurkės iš skėstančio laivo".

Tai atsitiko dėl vidinių nesutarimų ir galbūt dėl L. Andrikenės būdo. Partiją slepia ir nuo savivaldybių rinkimų likusios skolos. Nepavyko surinkti lėšų ir L. Andrikenės ir jos vyro V. Žiemelio kelionės JAV metu.

Lietuvos aidas

Valstybės vizija pasipriešinimo dokumentuose ir spaudoje (1940-1952 m.)

Artūras Vaitekaitis

8

(atkelta iš 3 psl.)

LLKS įžvelgė ir valstybės, paremtos tautiniais principais, pirmumą prieš daugiatautę valstybę: "Lietuvos valstybės sienų nutolinimas nuo lietuvių gyvenamų plotų galėtų ir tokį Lietuvai semimą reikšti, kuris ir be ultimatumų panorėtų valstybės sienų iki Vladivostoko".

LLKS valstybės teritorijos klausimais matome realų požiūrį į šią problemą: reikalauti tik to, kas išties priklauso Lietuvai (lietuvių gyvenamos teritorijos), vengiant nereikalingų ginčų su kaimynais. Pagrindinis motyvas – lietuvių tautos gyvenamos teritorijos – organiški vieningos valstybės pagrindas.

LLKS siekė naujos valstybės, kurioje šeiminku jaustųsi tauta, o ne parsidavę karjeristai: "Mes šiandien viską palikome ne tam, kad grąžintume trispalvę Gedimino kalnė seniems karjeristams ir išnaudotojams, bet, kad ji plevėsuotų kiekvieno lietuvių širdyje, kas jos yra vertas..."

Religijos klausimais LLKS pripažino katalikų Bažnyčios teigiamą įtaką tautos moralei ir atsparumui.

Socialinis LLKS credo buvo visų lietuvių padėties suliginimas, panaikinant "ponų" ir "mužikų" luomus. "Mes reikalausime sudaryti tokią vyriausybę, kuri duotų laisvą gyvenimą, ne vien tam, kuris iš kažkada paveldėjęs ar svetimu praktiku įgijęs valdo neužmatomus, mažai naudojamus dvarų plotus, bet tam vargo žmogui, kuris prie anų ponų ne tik nieko negaudamas /.../ šian-

dien lyg milžinas žengia partizanų eilėse. Socialinė globa deklaracijoje apibūdinama kaip vienas svarbiausių valstybės uždavinių. Reformos turėjo būti pradėtos vykdyti tuojau po nepriklausomybės atstatymo.

1952 m. prasidėjo ginkluoto pogrindžio saulėlydis. Tauta aštuonerius metus tęsė sunkią kovą prieš daug kartų galingesnę okupantą. LLKS suvokė, kad ginkluota kova yra pasmerkta, tačiau galutinis tikslas – Lietuvos laisvė – dar nebuvo pasiektas, todėl buvo sukurta šios organizacijos pasekėja – Vyčių Sąjunga (VS). Tokioje aplinkoje formuojasi nauja valstybės samprata, kuri didžiąja dalimi atitiko LLKS valstybės viziją.

1952 m. buvo parengti VS įstatai, kuriuose buvo skelbiama, kad valstybės atstatymo darbe, "atgavus tautai nepriklausomybę, VS veikia viešai, vadovaudamasi lietuviškumo, krikščioniškos moralės, socialinio teisingumo ir demokratijos principais".

Demokratinės santvarkos įgyvendinimą VS matė ne partijoje, kuri rietenos buvo įgirusios tautai ir skaldė jos vienybę, - o kaip visos tautos įjungimą į valstybės valdymą: visuotinius, lygius, laisvus, slaptus ir tiesioginius prezidento ir seimo rinkimus. Būsimosios valstybės seimas ir prezidentas turi vienodas jėgas, nesuteikiant nei vienai pusei prerogatyvos. Valstybiniais pareigūnais bus renkami tik "stiprios valios, energingi, atsidavę tautai jaunos kartos žmonės". Be to, nebuvo neigiamas vyresniosios kartos intelektualų vaidmuo valstybės valdyme, jei tik šie nėra susitepę rankų praieityje.

Būsimosios valstybės sienų klausimai turėjo būti sprendžiami taikos konferencijoje, kurioje, VS požiūriu, Lietuva turėjo atgauti Vilniaus ir Klaipėdos kraštus bei Rytprūsių dalį, kas "pagrįstą Lietuvos ekonominį, geopolitinį ir kultūrinį saugumą bei būtų istorinio teisingumo aktas".

Keturioliktame VS įstatų straipsnyje kalbama apie valstybės vidinį sutvarkymą ir piliečių laisves. Pripažįstama įsitikinimu,

sąžinės ir kūrybos laisvė, uždraudžiama komunistų partija "kaip diktatūrinė ir priešinga pagrindiniams tautos siekiams", atsikoma partinio valdymo. VS pripažino religinių, kultūrinių ir profesinių organizacijų buvimą ir veiklą, jei tai neprieštarauja tautos ir valstybės interesams. VS buvo nepriimtinas Bažnyčios kišimasis į politiką: "VS pasmerkdamas visas partijas ir jų veiklą, negali sutikti su tuo, kad Bažnyčiai būtų suteikta išimtinė teisė kurios nors partijos veiklą palaikyti ir remti". Įvedama civilinė metrikacija. Bet Bažnyčiai paliekama plati dirva kultūriniam vaidmeniui, užtikrinama visokeriopa valstybės parama toje Bažnyčios veikloje. "Vyčių Sąjunga yra pasirengusi visada bendradarbiauti su Bažnyčia ir religinėmis organizacijomis, siekiant visos tautos tikslų". VS privatinę iniciatyvą laiko būtina visose valstybinio ir privatinio gyvenimo srityse, suteikiant lietuviams pirmumą.

Žemės klausimams įstatuose skiriama nemažai vietos, nes šis klausimas buvo aktualus Lietuvos visuomenės daugumai. VS reikalavo sudaryti žemės fondą, konfiskuojant iš asmenų, sunkiai nusikaltusių lietuvių tautai (talkinusių rusų ar vokiečių okupantams), nusavinant žemę iš asmenų, turinčių daugiau 30 ha, nacionalizuojant bažnytines žemes (bažnyčiai paliekant po 5 ha). Žemė pirmiausia turi būti duodama žmonėms, aktyviai dalyvavusiems kovose prieš bolševikinius okupantus, jei šie žemės turi nedaug ar iš viso bežemiai. Antroje eilėje žemė turi būti duodama kitiems bežemiams ir mažžemiams, tačiau tik tiems, "kurie tą žemę mokės dirbti ir norės ją dirbti, kad ši nevirstų spekuliacijos objektu". Buvo numatomi vidutiniai ūkiai, draudžiamas tų ūkių skaldymas. Valstybės žinioje lieka žemės pirkimas-pardavimas, taip pat valstybė draudžia varžytines ir remia naujas ūkio technologijas, tačiau pati gali konfiskuoti netinkamai prižiūrimą ūkį.

Pramonėje ir ekonomikoje valstybei suteikiamos plačios teisės: nacionalizuojami visi stambūs fabrikai ir įmonės, turintys valstybinės svarbos, taipogi – bankai, draudimo įstaigos. (bus daugiau)

ASF: „Dvyliktoji naktis“ po 400 metų

Alfonsas Nakas

Pora tuzinų teatro entuziastų iš Panam City ir Sunny Hills, FL, š. m. liepos 21 d. autobusu nuvažiavo į Alabamos Šekspyro festivalį (Alabama Shakespeare Festival, sutrumpintai - ASF) Montgomery, AL, pasidžiaugti Šekspyro 21-uoju scenos veikalu, romantiška komedija *Twelfth Night*. Radom pastatytą didžiąjame teatre, turinčiame Festivalio teatro vardą.

Istorikų-šekspyrologų teigimu, ši komedija didžiojo anglų dainiaus ir imta vaidinti 1600-aisiais metais. Taigi ASF vadovai, sąmoningai ar atsitiktinai, *Dvyliktoją naktį* pastatė tokio apvalaus jubiliejaus proga.

Kaip daug kitur, taip ir ASF labai pamėgo Šekspyro ir kitų viduramžių autorių scenos veikalus šiuolaikinti. Tokią formą pasirinko ir *Dvyliktosios nakties* statytojas bei režisierius Kent Gash. Kadangi pastatymas butaforiniais daiktais nebuvo gausus, šiuolaikiškumas reiškėsi per aprangą. Verta priminti ir tai, ką dažnai daugelis, o ir aš pats, nutylime, kad jau kuris laikas nebėliko užtvarų tarp rasių: scenoje glamonėjasi ir karštai bučiuojasi juodi su baltom, balti su juodom ir čia rečiau pasitaikančiais aziatais. Teatrus dažnai lankanti publika jau apsiprato, vertinama ne „kas su kuo“, o „kaip“.

Prieš porą mėnesių vyresnieji žiūrovai piktinamės kurtinančiai trankia muzika, susikibusių porų šėlsmu. Tai buvo nevykusiai „sušiuolaikinta“ *The Comedy of Errors*. *Dvyliktoji naktis* taip pat prasidėjo su muzika ir šokiais, bet visa tai buvo kitokio pobūdžio. Čia baliniais rūbais apdengtos poros sukosi švelniųjų judesių šoky ir tyliai, bet raiškiai dainavo. Žiūrovai klausėsi ausis ištempe, gėrėjosi, vilidamiesi, kad balius Ilyrijos kunigaikščio Orsino (jį raiškiai vaidino Carl J. Cofield) dvare kuo ilgiau užsistėtų.

Kontesė Olivia (Jennifer Mudge Tucker) buvo linksma, puošni, visur mokėjo rodyti savo žavumą; tik neatrodė, kad ji septynerius metus gedėtų mirusios brolio. Viola (Pilar Witherspoon) stengėsi vykusiai laviuoti tarp dviejų išimylėlių. Gaila, kad jos „vyriškas“ kostiumas, neva jūreivio tamsiai pilka palaidinė ir jos šviesios kelnės mažino moterišką žavumą.

Nepradėsiu atskirai vardinti ir vertinti visų aktorių, kurių *Dvyliktojo naktį* yra apie pusantro tuzino, na ir dar kita tiek statistų.

Bendrai paėmus, kontesės Olivijos dvaro dykduoniai – lėbautojai publikai teikė įdomių ir juokingų scenų, apgirtę švaistydamiesi su kardais ir šluotom, pindami intrigas prieš visų nenkenčiamą Malvolio.

Malvolio! Iš pustuzinio mano matytų *Dvyliktosios nakties*

visgi buvo savaip įdomus ir spektaklį praturtino.

Didelė staigmena buvo Olivijos rūmų juokdarys Feste. Jo vaidmenį atliko ji, tai yra moteris, įžymi ASF aktorė Monica Bell. Ji nesidangstė vyriškais rūbais ir neslėpė savo gražaus moteriško kūno. Ji kelis kartus

Monica Bell (viduryje) „Dvyliktosios nakties“ pastatyme ASF/Scarsbrook nuotr.

Aktoriai Pilar Witherspoon ir John Woodson „Dvyliktojo naktį“ Alabamos Šekspyro festivalyje (2000) ASF/Scarsbrook nuotr.

pastatymų, Kanados Stratforde mačiau du su Brian Bedford Malvolio vaidmenį. Abiem atvejais jis buvo spektaklio dievaitis. Tai Olivijos tarnų užvaizdas, kuris, pokštininkams parašius „Olivijos meilės laiską“, pasikelia į puikybę, kad netrukus būtų visiškai sužlugdytas. Čia Malvolio vaidmenį matėm John G. Preston. Tai visiškai priešingybė kanadiškosio festivalio aktoriui Brian'ui Bedford, šaltai ironiškam, beveik oriam. Pastarasis buvo temperamentingas, staigiųjų judesių, niekuo nepanašus į kontesės rūmų „liokajų“. O ir susimokėlių laiške išskaitęs, kad Olivijai patinka jo geltonos kojines su tamsiais raiščiais, išsaudrinęs, savotišką „baletą“ šokdamas, kokas jai iki veido kilnojo ir ją galiausiai griebė į glėbį bučiuoti. Nors jis neprilygo Bedfordui,

soko ir dainavo, nuo elegantiško muzikinio pasirodymo spektaklio pradžioje, iki dainos apie lietuvių veikalo epilogą (žr. nuotr. su Monica Bell).

Newyorkiečių skaitytojų dėmesiai

Pereitą žiemą Montgomery, AL, įvyko veikalo *A Lesson Before Dying* (Pamoka prieš mirštant) pasaulinė premjera. Šiuo ASF veikalui susidomėjo New Yorko teatralai. Veikalą statyti pasiūvė Signature Theatre Company, kurios adresas yra 555 West 42nd Street, New York ir nurodytas telefonas (212) 244-PLAY. Spektakliai vyks dvi savaites, tarp rugsėjo 5 - 17 d.

Gaila, ką nors apie veikalą ar jo pastatymą papasakoti negaliu, nes jo matyti man neteko.

kultūrininkus, dalyvavo Pasaulio ir Amerikos lietuvių architektų ir inžinierių sąjungos, Lietuvių fronto bičiulių draugijos, Tarptautinės politinės platformos asociacijos veikloje. Jis ir dabar skaito paskaitas apie architektūrą ir daile, dalyvauja Lietuvių katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimuose, mokslo ir kūrybos simpoziumuose, Amerikos architektų instituto seminaruose, rašo pranešimus, straipsnius.

Ši paroda – tai švelnus, mylintis žvilgsnis į talentingo žmogaus kūrybą. Paroda lyg ir susideda iš dviejų skirtingų sluoksnių. Pirmame – svarbiausi Edmundo Arbo-Arbačiausko architektūros darbai. Čia ir įvykdyti projektai: Amerikos Banko pastatas Beverly Hills, Kalifornijos Valstijos Federalinis Bankas Los Angeles, Kalifornijos Valstijos Federalinis pastatas, Finansinis centras, Pietų Kalifornijos Universiteto gerontologijos laboratorija, surenkami gyvenamieji namai, poilsio nameliai gamtos prieglobstyje,

Vytautės Žilinskaitės nauja knyga vaikams

Alė Rūta

Baigusi Vilniaus Universitete žurnalistiką, Vytautė Žilinskaitė dirbo „Jaunimo gretų“ redakcijoje. Jos pirmoji knyga – eilėraščių rinkinys „Nesustok, valandėlė“ (1961) – satyros ir humoreskos. Kitos knygos – suaugusiems ir vaikams.

Gabi rašytoja pasirinko nelengvą literatūrinę sritį: ir vaikams, jaunimui, ir suaugusiems gyvenimo pavaizdavimą iš humoristinės pusės, o kartais – net filosofiskai satyrinės. Taip rašyti ne kiekvienas gali, reikia didelio išvalgumo gyvenimo reiškiniams ir dėmesio žmogaus psichologijai. Tada (išvirkščių būdu) gali išsakyti ir žmogaus veiksmų negeroves, kvailystes,

ir dideles tiesas.

Vilniuje (o vasaromis – kaime už Vilniaus) gyvenanti Vytautė Žilinskaitė, daugelio knygų autorė (gavusi premijų ir atžymėjimų), yra ir dabar kūrybinga, rašo spaudai ir leidžia naujas knygas. Čia tik paminėsim jos paskiausią knygą vaikams, pavadintą „Nebijokė“.

Tai albuminio formato, kietais viršeliais knyga su spalvingais piešiniais. Įdomi ir suaugusiems, nes gyvoji gamta, jos paslaptys atveriamos taikliais ir dailiais brūkšniais, kartais juokingai, kartais graudžiai aprašomi gyviai iki mažiausio valandėlio...

(mukelta į 7 psl.)

Algirdas LANDSBERGIS apie „England, England“

Great Necko viešosios bibliotekos salėje š. m. birželio 14 d. dr. Algirdas Landsbergis pristatė naują britų prozininko Julian Barnes romaną „England, England“.

Julian Patrick Barnes, britų prozininkas ir kritikas, gimęs 1946 m., labiausiai pagarsėjo romanu „Flobero papūga“. Jame garbaus amžiaus anglas daktaras yra apsėstas Gustave Flaubert'o kasdieninio gyvenimo įvykių, simbolių bei būdų, kuriais menas ir gyvenimas susipina (arba nesusipina), ieškojimo ir tyrinėjimo. J. Barnes, baigęs Oxfordo Universitetą 1968 m., dirbo leksikografu garbiajame *Oxford English Dictionary*, o nuo 1972 m. atsidėjęs kūrybai ir kritikai darbavosi *London Observer*, *New Review*, *London Sunday Times*, *New Statesman*, taipogi rašė *Laiškus iš Londono* žurnalui *New Yorker*. Yra gavęs *Institute of Art and Letters* ir *American Academy* apdovanojimų.

Algirdas Landsbergis pradėjo J. Barnes romano pristatymą netikėtu žaidimu: klausytojai turėjo pasakyti pirmą pasitaikiusią asociaciją, kurią jiems kelia žodis *England*. Iš salės pasipylė nuobiros: vaiduokliai, pilys, Canterbury, princesė Di, populiarios britų melodijos, karališkoji šeima, Big Ben, Nacionalinė Galerija, Parlamentas... Žaidimo dvasia nenutrūko ir vėliau: kalbėdamas apie romaną, prelegentas gebėjo medžiagą analizuoti šmaikščiai, išmoningai, nenustumdamas klausytojo į antrąjį planą, bet leisdamas jam įsiterpti, pakomentuoti, gar-

Algirdas Landsbergis

siai pagyvoti.

Priminsiu, jog A. Landsbergis yra nuolatinis ir, spėju, populiariausias Long Islando viešųjų bibliotekų lektorius, kurio kiekviena paskaita laukiama su ypatingu susidomėjimu. Taip ir šįkart jaukioje Great Necko bibliotekos salėje (kurios sienas puošė ką tik sukabinta kitadien atsideriusi fotografijos paroda), dar gerokai prieš paskaitos pradžią, nesunku buvo pajusti, kad klausytojai, perskaitę paskutinįjį Julian Barnes romaną, nekantravo išgirsti eksperto nuomonę ir pasitikrinti savąsias išvalgas.

Rudenį Algirdo Landsbergio paskaitų ciklas Great Necko viešojoje bibliotekoje bus tęsiamas. Tikslėsnį paskaitų tvarkaraštį paskelbsime vėliau „Darbininke“.

JKE

Lietuvos jaunąsias smuikininkų pajėgas pristatė penktasis smuiko muzikos festivalis „Druskininkų vasara 2000“, vykęs piečiausiam Lietuvos kurorte Druskininkuose. Rugpjūčio 4 d. meistriškumo mokyklų dalyviai griežė M.K. Čiurlionio namelyje ir Druskininkų bažnyčioje, o vakare miesto muzikos mokykloje koncertą surengs docentės Undinės Jagėlaitės mokiniai – tarptautinių konkursų laureatai. Lietuvos muzikos akademijos docentės, M.K. Čiurlionio menų gimnazijos dėstytojos U. Jagėlaitės klasę jau baigė 38 studentai ir 5 moksleiviai. Nemažai jų yra laimėję įvairiuose respublikiniuose ir tarptautiniuose konkursuose. Druskininkuose koncertavo U. Jagėlaitės mokiniai – tarptautinių konkursų Čekijoje ir Rumunijoje laureatė Agata Daraška, taip pat Simona Venslovaitė ir Linas Valickas, nuskynę laurus reikšminguose respublikiniuose ir tarptautiniuose smuikininkų konkursuose. Kompozitoriaus Eduardo Balsio Trečiąjį koncertą smuikui solo griežė docentės U. Jagėlaitės studentė Rūta Lipinaitytė, puikiai pasirodžiusi įvairiuose konkursuose, koncertavusi su geriausiais Lietuvos orkestrais. Dabar smuikininkė griežia Baltijos šalių jaunimo orkestre „Kamerata Baltica“.

Skulptoriaus Juozo Kėdainio ir tautodailininko Broniaus Kėdainio palikimą nuo šiol saugos gimtasis Kupiškis. Taip sutarė Kupiškio rajono vadovai ir pernai mirusių brolių palikimo paveldėtoja tekstilininkė Bronė Kėdainytė. Seriai pageidaujant skulptoriaus J. Kėdainio darbus – skulptūras, maketus, eskizus, piešinius ir kt. – eksponuoti po vienu stogu pačiame Kupiškyje, rajono valdžia ketino atidaryti personalinį brolių menininkų muziejų, tačiau trūkstant lėšų sutarta šiam tikslui panaudoti Kupiškio viešosios bibliotekos patalpas. Čia tilps abiejų brolių Kėdainių darbai ir skulptoriaus J. Kėdainio penkių tūkstančių knygų biblioteka. Šalia bus eksponuojami tėviškėms dovanoti dailininkės B. Kėdainytės austi kilimai. Kupiškis anksčiau yra sulaukęs ir kitų žymių tėviškėnų palikimo. Neseniai Kupiškio rajono savivaldybė tapo dailininkės Veronikos Šleivyčės kūrybinio palikimo šeimininke, taip pat įvairių daiktų kupiškėnams dovanoto profesoriaus Povilo Matulionio, Juozo Matulio, Prano Mažylio giminės.

Lietuvių kalbos institutas Vilniuje išleido antrąjį metinio mokslo leidinio „Archivum Lithuanicum“ numerį. Žurnalas pristatytas rugpjūčio 10 d. Vilniaus Bastėje. Dalyvavo leidinio vyriausiasis redaktorius habilituotas dr. Giedrius Subačius, kiti redakcinės kolegijos nariai, straipsnių autoriai. Vienas iš „Archivum Lithuanicum“ tikslų – ugdyti teorinę mintį apie teksto istoriją. Žurnalas skirtas tekstų analizei, taip pat socialinei lietuvių kalbos istorijai. Svarbiausios leidinio tyrimų kryptys – lietuvių rašomosios kalbos istorija, lietuvių bendrinės kalbos formavimo idėjų ir jos tyrimo istorija, senesniųjų lietuviškų tekstų filologinė tekstologinė analizė, lietuviškų tekstų vertimo ir redagavimo istorija.

Architekto EDMUNDO ARBO jubiliejus paminėtas Lietuvoje

Lietuvoje gražiai paminėta žinomo architekto Edmundo Arbo, gyvenančio Santa Monica, CA, 85-erių metų sukaktis. Ta proga Martyno Mažvydo bibliotekoje Vilniuje iškilmingai atidaryta architekto jubiliejinė paroda.

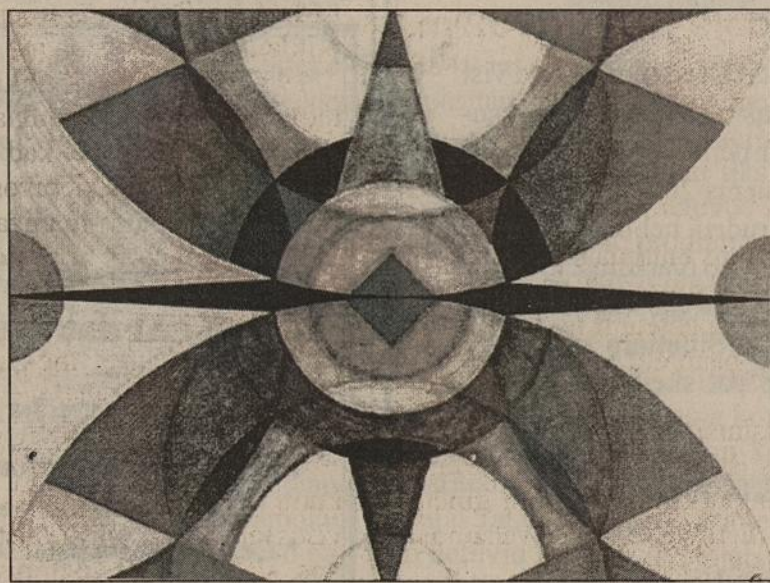
Spausdiname Martyno Mažvydo bibliotekos meno skyriaus vedėjos Laimės Gabrielės Lukošūnienės šia proga (birželio 14 d. 3 val. p.p. prie M. Mažvydo skulptūros) pasakytos kalbos santrauką.

* * *

Parodos atidarymui pasirinkti birželio 14 dienos data nėra atsitiktinė. Birželio keturioliktoji keliame trispalvės vėliavas, peršita juodu kaspinu – tai Gedulo ir Vilties diena, žyminti mūsų tautos naikinimą, trėmimus, mūsų žmonių kryžiaus kelius toli už Lietuvos ribų. Tremtis dažniausiai siejama su Sibiro platybėmis, tiesa, dabar vis garbiau prabylame ir apie tuos tremtinis, kurie patys pasirinko tremties kelią, ne dėl to, kad to norėjo, o tik okupantų piktą kėslų priversti – tai žmonės, kurių jaunystė, kūrybinės galios,

energija, žinios ir intelektas buvo grubiai išplėšti iš Lietuvos gyvenimo. Atlėsti ir nublokšti į svečias šalis jie neprazuvo, baigė mokslus, dirbo, kūrė. Dabar tie patys, tik jau baltomis galvomis, jie grįžta į Lietuvą. Kiti siunčia ir dovanoja savo kūrinius – reikia tik pasižvalgyti po Radvilų rūmų sales, ten jų kūrybos turtą turiai. O kiek dar dovanų gimtųjų vietų bibliotekoms, muziejams, kiek vaikų namų aprūdyta, galvelių paglostyta, išgydyta.

Edmundas Arbas, tapęs žymiu architektu, būrė iš jo

„Geometrinė kompozicija“. Spalvota grafika – popierius. Edmundas Arbas, Santa Monica, CA

prabangūs 38 ir 48 butų gyvenamieji namai Kalifornijoje ir daugelis kitų, Šv. Kazimiero koplyčios interjeras.

Svarbūs ir dar neįgyvendinti projektai, dar laukiantys savo eilės. Tai – Lietuvos ambasada Brazilijoje, Lietuvių Bendruomenės centras Los Angeles, Vietname žuvusių karių memo-

rialas, Laisvės aukuras ir dar daug kitų.

Antroji parodos dalis paties autoriaus pavadinta laisvalaikio piešiniais. Tai įvairių kultūrinių ir politinių renginių afišos, sveikinimai, skelbimai. Tarp jų patys svarbiausi – gėlių žiedai ir draugiški bičiulių šaržai. Beveik (mukelta į 7 psl.)

Škaitytėjai rašo "Darbininkui"

Gerbiamas Redaktorau,

Paskutiniu metu žinios apie Lietuvos-Lenkijos santykius teikia vilties, kad gyvensime kaip geri kaimynai. Abiejų šalių prezidentai, parlamentariai aplankė sostines, tarėsi dėl mažumų problemų ir santykių pagerinimo ateityje. Kariuomenės bendradarbiauja, dalinasi informacija ir ginklais. Lietuvos įstojimas į NATO remiamas. Net ir Amerikoje žymus lenkų kilmės politikas organizuoja jėgas Lietuvos kandidatūrai į NATO paremti.

Kažkodėl Antanas Musteikis su savo paskaita "Išlaisvinimo pakaruokliai" (*Darbininkas* Nr. 18) nutarė ant to visko užpilti šalto vandens. Jis tebematė lenkus kaip "velniukus" ir "polacks" ir nesistebi, kad "apklausos duomenys rodo, kad lenkų kilmės amerikiečiai yra nemėgiamiausi baltosios rasės gyventojai Amerikos visuomenėje".

Istorinių skriaudų nereikia pamiršti, bet ar ne laikas subręsti ir žengti į dvidešimt pirmą amžių, ieškoti kas mus jungia, kad kartu bent galėtumėm sumažinti kaimyninės meškos apetitą, kuris nemažės. Mes turime daug kas mus riša: Žalgiris, jogailaičiai, Šv. Kazimieras, du bendri sukilimai prieš Rusiją, Mickevičius, Milašius, popiežius Jonas Paulius II... Pasistenkime.

Kas dėl tos apklausos, tai reikia atsargiai. Amerikiečiai tiek anksčiau, tiek ir dabar nelabai skiria lietuvius nuo lenkų. Gal ir taurūs lietuviai prisidėjo dėl to apibūdinimo?

Su pagarba,

Kazys Kastilius
New Stanton, PA

Mažiau dervų – didesnė vėžio rizika

Nustatyta, kad rūkantieji silpnas ir vidutinio stiprumo cigaretės rizikuoja susirgti reta vėžio forma – adenokarcinoma, kuri išsivysto giliai plaučiuose. Stebėjimai rodo, kad moterys dažniau rūko silpnas cigaretes

nei vyrai, ypač kai po 35 metų ima labiau rūpintis savo sveikata. Rūkantieji silpnas cigaretes paprastai stipriai ir dažniau užsitraukia, todėl dūmai įtraukiami giliau į plaučius.

NewsUSA

Netrukus bus išbandyta naujoji vakcina

Leista bandyti pirmąją vakciną prieš ŽIV, kuris labiausiai paplitęs Afrikoje. Ši vakcina yra pagaminta pagal viruso genetinę medžiagą ir apsaugo nuo A tipo ŽIV. Ji sužadina

organizmo T limfocitus, šie ima sparčiai daugintis ir sunaikina virusą. Bandymai turi prasidėti Anglijoje, o vėliau bus pratęsti Afrikoje.

NewsUSA

Nauji JAV įstatymai suvaldys elektroninio pašto „šiukšlintojus“

JAV Baltieji Rūmai priėmė įstatymą, padėsiantį interneto paslaugų teikėjams (IPT) ir jų klientams apsaugoti savo kompiuterius nuo elektroninio pašto „šiukšlių“, o ypač nuo nepageidaujamų reklaminių pranešimų. Šis įstatymas suteikia IPT teisinį pagrindą kovoti su pašto „šiukšlintojais“, kurie neigiamai veidavo tinklo darbo našumą. Kaip pareiškė Kongreso narė Hither Wilson, „negana to, kad klientai dažnai užverčiami melagingais ir pornografiniais pranešimais, IPT nuostoliai dėl didelio laiškų srauto siekia 1 mlrd. dolerių per metus“.

Įstatymas reikalauja, kad siunčiantys komercinius bei reklaminius elektroninius laiškus nurodytų teisingą atgalinį elektroninio pašto adresą – kad galėtų būti pašalinti tokių laiškų atsakymai. Federalinė prekybos komisija (FTC) yra gavusi įgaliojimus bausti įstatymo pažeidėjus. IPT taip pat gali pasiūlyti teisėmui nubausti „šiukšlintojus“

bauda – 500 dolerių už žinutę bei iki 50,000 dolerių, jei įstatymas yra pažeidinėjamas sąmoningai.

AOL atstovas spaudai R. D'Amato pareiškė, kad AOL teigiamai žiūri į šio įstatymo priėmimą, kadangi tai padės normaliai dirbti ir jų klientams. Per pastaruosius 3 metus AOL buvo padavusi į teismą apie 40 pašto kompanijų ir individualių asmenų – „šiukšlintojų“.

„Gartner Group“ atlikti tyrimai rodo, kad 90% el. pašto vartotojų gauna nepageidaujamų laiškų mažiausiai kartą per savaitę, o 50% – 6 ir daugiau laiškų per savaitę.

Pateikusi šį įstatymą Kongreso narė Wilson mano, kad jai gali tekti aiškintis su civilinių teisių gynėjais dėl „kalbos bei žodžio laisvės pažeidimo“, tačiau ji mano, kad „niekas neturi teisės priversti mūsų klausytis ar priversti mokėti už nepageidaujamus elektroninio pašto pranešimus“.

NewsUSA

Gyvenimas Baltuosiuose rūmuose padėjo santuokai, tvirtina Clinton

Nepaisant Monicos Lewinsky skandalo, JAV prezidentas Bill Clinton galvoja, kad gyvenimas Baltuosiuose rūmuose buvo naudingas jo santuokai. „O taip, manau tai mums išėjo į naudą, nes gyvenau virš darbovietės“, interviu Reuters sakė prezidentas.

Kol jo žmona Hillary Rodham Clinton nepradėjo rinkimų kampanijos į Senatą, pora praleisdavo daugiau laiko kartu. Apžvalgininkų nuomone, tokiais komentarais kadenciją baigiantis B. Clinton siekia nustelbti romaną su buvusią stažuotoja M. Lewinsky, kuris jam vos nekainavo posto, ir pabrėžti pastangas pagerinti santykius šeimoje.

Clintonai yra susituokę daugiau nei 24 metus. Savo kandidatūrą į senatorius New Yorke iškėlusios H. Rodham Clinton santuoka dar egzistuoja, o jos konkurento New Yorko mero Rudolpho Giuliani žlunga.

Gegužės 10 d. meras paskelbė, kad oficialiai nebegyvens su žmona Donna Hanover. Ši pora buvo susituokusi 16 metų. Paprašytas pasakyti savo nuomonę apie tai, B. Clinton

sakė linkęs R. Giuliani ir jo šeimai gero. Jie nusipelnė kiek privatumo, kad galėtų išspręsti šeimos problemas, sakė prezidentas.

Baltuosius rūmus jis pavadino gana puikia vieta gyventi. B. Clinton sakė su žmona čia praleidęs daugybę laimingų dienų – sekmadienio popietėmis jie kartu skaitydavę, kalbėdavęsi prie baseino ar Trumano balkone.

Pagal JAV konstituciją B. Clinton negali būti renkamas trečiajai kadencijai. JAV vadovas sakė, kad jam patiko prezidento darbas ir jis jį dirbtų visą gyvenimą, jei tik galėtų. Pasibaigus kadencijai, 54 metų būsiantis B. Clinton tikriausiai rašys knygą. Kol kas jis nežino, kokių kitų būdų galėtų užsidirbti.

B. Clinton, padėdamas taikiai spręsti rasinius, religinius ir etninius konfliktus, naudosis savo visuomeniniu centru, kuris kartu su prezidento biblioteka turi būti pastatytas Little Rock, Arkansas. Be to, prezidentas ketina padėti Amerikos ir viso pasaulio skurstantiems.

AP

Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš
lietuvių įsteigto ir vadovaujamo

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.

Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-erių metų sukaktį!

Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant

* Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA

* Čekių sąskaitas - asmeniškai ir komercinės

* Paskolas - namų, namų remonto,

Home Equity ir automobilių

* ATM naują mašiną ir korteles

* Tiesioginį pinigų deponavimą

Patogios darbo valandos,

pilnai Federalinės valdžios apdraustas sąskaitos

Kalbame lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001

arba skambinkite mums nemokamai:

1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

Kada bučiuoti damai ranką?

Ankstyvaisiais viduramžiais vasalai bučiuodavo senjorui ranką, kad parodytų begalinį atsidavimą, ištikimybę ir pagarbą aukštesniajai valdžiai. Vėliau, riterių laikais, paplito paprotys bučiuoti ranką širdies damai. Anglijoje niekada nebuvo madinga bučiuoti rankos, o štai Lenkijoje – tai įprastas dalykas ir šiandien. Lietuvoje rankos bučiavimas laikomas ypatingos pagarbos ženklui.

Pobūvyje vyrui nedera bučiuoti rankos visoms damoms, o tik jo šeimininkei arba garbingiausio amžiaus ponai. Viešose vietose negalima bučiuoti ran-

kos jaunai netekėjusiai merginai. Damai ranka niekad nebučiuojama gatvėje, plažėje, kavinėje arba restorane.

Jeigu ketinate pabučiuoti damai ranką, turite žinoti, kaip tinkamai tai padaryti: lengvai palinkite į priekį, paimkite ištiestą ranką, pakelkite ją prie lūpų ir vos vos palieskite sausomis lūpomis. Paskui pažvelkite damai į akis ir ištarkite mandagią frazę. Jokių būdų jai rankos nebespauskite.

Vyras vyrui rankos nebučiuoja. Popiežiui ir kardinolui bučiuojama ne ranka, o žiedas, liudijantis jo aukštą statusą.

Vakarų ekspresas

2000 vasarą visi keliai veda į

VILNIŲ

Pigiausios skrydžių kainos

Finnair ir kitomis oro linijomis iš

New Yorko Chicago

Floridos Clevelando

Detroito Bostono

Los Angeles ir kitų miestų

* Mašinų rezervacijos

* Viešbučiai

* 9 ir 14 dienų kelionės po Lietuvą

--- Prašykite mūsų brošiūros ---

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161

800-778-9847

Fax: 718-423-3979

e-MAIL: VYTTOURS@EARTHLINK.NET

web site: www.vyttours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 1-888-205-8851

Garantuotas, greitas ir saugus

siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION
AUGUST PICK-UP SCHEDULE

August 11	Philadelphia, PA	11-12 noon
August 12	Brooklyn, NY	12-1 pm
August 15	Putnam, CT	1-2 pm
August 22	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
August 24	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
August 25	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
August 26	Brooklyn, NY	12-1 pm

For more information please call:
1-888-615-2148 or 1-888-205-8851

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$699 r.t.

One way to Vilnius \$420

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

RigaVen Travel, Inc.

We provide complete Travel Services

VACATIONS - TOURS - CRUISES

WITH PERSONAL RECOMMENDATIONS

and always competitive fares to

RIGA -- TALLIN -- VILNIUS

with

FINNAIR

LUFTHANSA - SAS

OR OTHER CARRIER

"Call for Details"

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706

Tel. 631-665-4455 Fax 631-665-6164

1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127

Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

● **VISŲ SIUNTĖJŲ DĖMESIUI:** Tikimės, kad visi mūsų siuntėjai jau yra gavę paštu naujus siuntinių surinkimo tvarkaraščius. Kaip ir pernai, siuntinių surinkimo datos yra sudarytos visiems 2000 metams, papildomo datų siuntimo paštu rudenį nebus. Jeigu jūsų adresas pasikeitė ir negavote naujo tvarkaraščio ar norėtumėte gauti papildomų tvarkaraščio kopijų, prašome kreiptis į "Vilties" įstaigą. Siuntinių surinkimo ir konteinerių datos bus taip pat skelbiamos "Darbininko" laikraštyje.

● Labdaros siuntiniai per GIFT OF HOPE programą

● Perkraustymo į Lietuvą paslaugos

● Pinigų persiuntimas į Lietuvą

● Pigios telefono paslaugos

● Telefono kortelės skambinti į Lietuvą

● Siuntinių persiuntimas iš Lietuvos į Ameriką (tik didesniais kiekiais)

● Perkraustymas iš Lietuvos į Ameriką

● Komercinės siuntos iš Lietuvos į Ameriką

Architekto EDMUNDO ARBO jubiliejus paminėtas Lietuvoje

(atkelta iš 3 psl.)

visi jie yra architekto valia mūsų bibliotekos nuosavybė. Meno skyriuje formuojamas Edmundo Arbo kūrinų fondas, kuriame kaupiami jau minėti darbai, susirašinėjimas, fotografijos ir kiti dokumentai. Tai laisvai prieinamas fondas, atviras kiekvienam, norinčiam susipažinti su Edmundo Arbo kūryba. Šie laisvalaikio kūriniai atverčia kitą kūrybos puslapį. Kaip apie juos

rašė poetas Bernardas Brazdžionis: "šypsni iššaukti ir nuotaiką pataisyti", nes "gėlės ir gražuolės – vyraujanti Edmundo Arbo grafikos tema. Gėlės – nuo lauko aguonų iki Santa Monicos "rojaus paukščių" (...), gražuolės – nuo dukterų iki žmonos ir kaimynių". Iš piešinių dvelkia laisva siela, minties skrydis, šiltas nepikto jumo ro jausmas.

Laima Gabrielė Lukošūnienė, Mažvydo bibliotekos meno sk. vedėja, taria išsamų parodos atidarymo žodį birželio 14 d. Vilniuje; šalia stovi (iš k. į d.) žurnalistas-rašytojas Albinas Vaičiūnas, prof. Adolfas Damušis, architektas Edmundas Arbas-Arbačiauskas

Smagu, kad kartu su p. Edmundo atvyko ir jo dukra Rasa Arbas, tapytoja, grafikė, sodų ir gėlių dizainerė. Gaila, kad negalėjo atvykti architekto žmona Alė Rūta, kurią mes čia, susirinkusieji po šios bibliotekos stogu, taip gerai pažįstam: tiesiogiai, nes ne kartą ji čia lankėsi, ir iš jos knygų, kurias saugom ir skaitom savo bibliotekoje.

Dėkoju visiems prisidėjusiems prie parodos organizavimo, ypač p. Vaičiūnui, užkrėtusiam visus šios parodos idėja. Dėkoju p. Arbui už jo kūrybą ir širdies dosnumą.

Vytautės Žilinskaitės nauja knyga vaikams

(atkelta iš 5 psl.)

Knygos vardas "Nebijokė" – iš vienos apysakos apie vieną vandens geldutę, kuri nieko nebijojo... Net priminta gandro kojos, ji drąsiai pasveikino jį, prašė atitraukti milžinišką koją, kalbėjosi, išpasakojo savas svajones, susidraugavo... Gandras Tolis taip sušvelnėjo, kad, geldutei žuvus, jis išpildė Nebijokės svajonę – kada nors pasiekti salą po mėlynu dangum. Jis į jos tuščią kiaukutą idėjo mėlyną akmenėlį, tarytum geldutei paminklą...

Tokia visa fantastiška apysakų knyga: apie ežerą išalusią gulbę Orę, apie rūgštynę ir gyslotį pievą, kurie pajaukė pradžioj baltą kukurbezdį, vėliau nurudusį ir virtusį dulkėmis... Apie vilkiuką su vilke narve ir benami šunėką – laisvėję, bet alkaną... Apie vabalų muštynes; spąstuose pelytę Milę ir jos neužjaučiančią pelę Typę; pievos gyvių skėčius prieš lietų ir audrą... Apie geraširdį sniego senį, pavirtusį bala, bet kurio raudona širdis liko žemėj – paukščiai buvo prisegę Seniui už geraširdiškumą... Apie savanaudę kirmėlaitę Eisę ir navi vabaliuką Monį... Ir apie pievų smilgas, apie sėkliukę Pukę, ir apie musės Duzės draugystę su drugiu tik iš kokono... Ir apie vienišą pake-

lės eglaitę, Kūčių vakarą išpuoštą gerų pravažiuojančių žmonių, didžiam jos sesių eglyne pavydai...

Visos 14-ka apysakų jaudina skaitytojo vaizduotę, nes jos tokios įtikinamos ir gražios, netiesiogiai pamokančios. Visa V. Žilinskaitės aprašoma gamta tartum gyva: kruta, veikia, gyvena, kovoja, mylisi ir pavyduliauja – kaip tikri žmonės...

Kita knygos dalis (apie trečdalis) lyg skirta kiek vyresniems vaikams, nes ir apysakų veikėjai – ne gamtos gyviai, o paaugliai vaikai. Apysakoj "Plikis" dailininkas nupiešia (gal prisnūdęs?) fantastišką jaunuolį, kuris pareikalauja daugelio modernių dalykų: kaubojaus apdaro, ginklo, sraigtasparnio, kuriuo atsišaudydamas galėtų pabėgti... Kitoje apysakoje vienuolikmetis – sulipdytais raguoiais plaukais – troleibuse elgiasi įžūliai, neužleidžia senesniems vietos, bet vėliau nubaudžiamas, juokingai paverčiant jį seniu... Čia ir apie mergaitę girtuoklių šeimoj, vien mirusios senelės guodžiamą... Apie Milę ir Austę, kurios abi gyrėsi ir melavo, iki viena ant- rą sugavo meluojant, ir ėmė draugauti – geriems darbeliams... Apie geraširdį berniuką, svajojantį savo sergantį tėvelį pagydyti vitaminu Z... Ir

gal gražiausia iš tų apysakų – "Kandė Bedantė", apie vaikų prieglaudoj apleistą beveik aklą mergaitę, kurią pamilsta – nes abu svajotojai – Didas, irgi iš prieglaudos, ir duoda jai gražų vardą – Balandė...

Šie apsakymai – iš liūdno vaikų Lietuvoje gyvenimo – yra psichologizuoti, dažnai sukeliantys gaudulį, susimąstymą apie visus neigiamus reiškinius ir galimybę juos pataisyti.

Meniniu požiūriu vis dėlto stipresnis yra "gamtos veikėjų" pavaizdavimas, bent šioje knygoje.

Norisi palyginti šiuos gamtinius apsakymus su ankstyvesnės kartos rašytojo Pulgio Andriūšo "Vabalų vestuvėmis" ir su kitomis jo apysakomis iš gamtos gyvių gyvenimo. Vytautės Žilinskaitės gamta gal dar gyvesnė ir patrauklesnė, be to, labiau pritaikyta šių dienų vaikams. Jos meniškai vaizdai labai patrauklūs ir suaugusiems skaityti. Kai kurias pasakas skaičiau du kartus, nors seniai, seniai vaiku buvusi...

Manau, kad įmanoma iš Lietuvos šią knygą užsisakyti, parsiųsindinti kaip dovaną užtat- lanties mažiesiems.

Vytautė Žilinskaitė. NEBI-JOKĖ. - Vilnius, 2000. Leidykla "Vaga", Gedimino pr. 50, 2600 Vilnius. Dailininkas Giedrius Jonaitis. Meninis redaktorius Linas Spurga. Redaktorė M. Dautartienė. Tiražas ir kaina nepažymėta.

Apie krepšininką Žydrūną ILGAUSKĄ

Geros žinios atėjo iš Clevelando, kur gyvena ir savo koją jau beveik baigia gydytis Lietuvos krepšinio milžinas, žaidžiantis Clevelando "Cavaliers" klubo komandoje, Žydrūnas Ilgauskas. Šis aukštaūgis, 2 m 20 cm krepšininkas ižengia į paskutinįją reabilitacijos stadiją, prieš išeidamas rungtyniauti aikštelėn.

Mūsiškis liepos 24 d. išvyko į dešimties NBA komandų vasaros treniruočių stovyklą, Salt Lake City mieste, Utah valstijoje. Čia Žydrūnas jau turėtų pradėti mėti į krepšį ir palengva treniruotis.

Kaip žinome, prieš Žydrūnui atvykstant į Ameriką, jo dešinioji koja buvo du kartus operuota. 1997 m. rudenį vėl lūžo. Bet pernai vasarą buvo traukuota jo kairioji pėda, kurios anksčiau buvo nutarta neoperuoti. Operacijai pasiryžta tik po 11 mėnesių ir šis klausimas yra įvairiai vertinamas. Pats Žydrūnas į visa tai žiūri ramiai, sakydamas: "Jei kairės pėdos operacija praėjusiais metais būtų buvusi tuoj pat atlikta, kaulas galbūt vėl būtų sulūžęs. Gydytojai man norėjo ir tebenori tik gero. Jie stengėsi, darė viską, ką galėjo... Yra dalykų, kurių negali kontroliuoti".

Mūsiškis krepšininkas džiaugiasi, kad, nors ir nesportuodamas, nepriaugo nė vieno kilogramo. Per tą laiką jis žiūrėjo daug kino filmų, skaitė iš Lietuvos mamos siųstas knygas. Labiausiai jam patikęs Edvino Kalėdos romanas "Nemylimai".

Taip pat jis sako, jog labai džiaugiasi apsisprendęs išgyti nuosavą namą ir apsigyventi užmiestyje. Anksčiau, kuomet gyveno bute, esančiame 23 aukšte, reikėdavo važiuoti liftu, prieš tai automobilį pasistačius apačioje garaže. Dabar gi – viskas yra šalia. Taip pat jis sako, kad kaimynai yra neblogi, mandagūs. Ateina pasiteirauti kaip sekasi, gerų žodžių pasako.

Ž. Ilgausko piniginė storiausia iš visų europiečių

Žydrūnas Ilgauskas yra geriausiai NBA apmokamas žaidėjas ne vien tik iš lietuvių, bet ir visų europiečių krepšininkų tarpo. Jo metinė alga yra 11,816,666 doleriai. Sešerių metų sutartis su "Cavaliers" klubu, kuri baigsis 2005 m., yra verta 70,900,000 dolerių.

Po Žydrūno NBA lygoje iš europiečių eina jugoslavai Vlade Divac, atstovaujantis Sacramento "Kings" klubui. Jo metinė alga – 10,416,666 dol.

trukmės kontraktą 121 milijono dolerių sumai. Jo aritmetinis algos vidurkis yra 20,1 mln. dol. per metus. Bet jis šiemet uždirbo "tik" 16,6 milijono, nes jo alga kasmet progresyviai didėja. Antrasis yra Shaguill O'Neal (iš Los Angeles "Lakers"), kurio kontraktas yra septyneriems metams su bendra 120 milijonų dol. suma.

Ž. Ilgauskas atšventė savo 25-jį gimtadienį

Didžiausias Lietuvos krepšinio milijonierius dar yra jaunas vyras, šių metų birželio pradžioje dar tik atšventęs savo 25-jį gimtadienį. Jo gimtadienio proga Vilniuje išeinantis savaitinis žurnalas "Extra" paskelbė pasikalbėjimą su Kaune gyvenančiais jo tėvais An-

trečiadienį, rugšėjo 6 d., numatyti įvairūs pranešimai apie šią vasarą Lietuvoje vykusius kongresus, suvažiavimus, studijų savaites. Kalbės dr. K. Ambrozaitis, dr. P. Kisieliūsis ir kt. Tą dieną taip pat vyks LFB tarybos posėdis ir į Laivę fondo narių metinis susirinkimas.

Ketvirtadienis, rugšėjo 7 d., skiriamas Lietuvių Bendruomenės pasaulyje ir Amerikoje veiklos svarstymams, dalyvau-

ant Edvardas Šulaitis

Žinios iš PHILADELPHIJOS

Philadelphiaus lietuviai išsiuntė vieną talpintuvą "Pagalba Lietuvai" gegužės mėnesį, nesutalpinę visų paketų (apie 500 netilpo), dabar prašo lietuvių pririnkti dar 500 paketų ir organizuoja antro talpintuvo išsiuntimą rugšėjo pabaigoje.

Talpintuvų organizavimu rūpinasi Philadelphiaus BALFo skyriaus pirm. Juozas Majauskas ir Šv. Andriejaus lietuvių parapijos komiteto pirmininkas Jonas Puodžiūnas.

* * *

Sunkiai sirgęs, pamažu, po sunkios širdies operacijos, sveiksta skulptorius Petras Vaškys. Petras Vaškys yra išėjęs į pensiją, buvo universiteto profesorius ir aktyvus Lietuvių Bendruomenės narys, Tautodailės Instituto vietos skyriaus patarėjas. Ligoninėje išbuvo virš keturių mėn. Linkime pasveikti ir grįžti į lietuvių bendruomenę.

* * *

Teresė Gečienė ir Julija Dantienė, Lietuvių Bendruomenės atstovės Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seime, į seimą išvyksta rugpjūčio 10 d.

B.K.

Priekyje sėdi: žurnalistas V. Rociūnas, Žydrūnas Ilgauskas; stovi: D. Čipkienė ir I. Bublienė V. Bacevičiaus nuotr.

Jis irgi turi 6 metų kontraktą (baigiasi 2004 m.), su 62,500,00 dol. alga iš viso. Trečiuoju rinkuojasi mūsiškis Arvydas Sabonis, gaunantis 10,133,333 dol. per metus. Jo trejų metų sutartis (30,400,000 dol.) baigiasi 2001 m.

Toliau eina olandas Rik Smits, ukrainietis Vitalij Potopenko ir kroatas Toni Kukoč.

Brangiausiu NBA žaidėju yra Kevin Garnett, atstovaujantis Minnesotos "Timberwolves". Jis 1998 m. pasirašė 6 metų

tanina ir Mečislovo Ilgauskais.

A. Ilgauskienė papasakojo, kad ji kartu su vyru ir dukterim ilgai svarstė, ką padovanoti Žydrūnui šio gimtadienio proga. Clevelando priemiestyje nuosavame name gyvenančiam krepšininkui paštu buvo pasiųstas auksinis žiedas su "Ž" raide ir viduje išgraviruotu įrašu "25-mečio proga. Nuo mylinčios šeimos" bei auksinė gran- dinėlė.

Į akį krito žurnale išsakytas

44-toji Lietuviškų studijų savaitė

Lietuvių Fronto bičiulių rengiama 44-toji Lietuviškų studijų savaitė šiemet vyks ir vėl Dainavoje, Michigane, rugšėjo 5-10 d. Ši studijų savaitė paprastai būdavo rengiama liepos ar rugpjūčio mėnesiais, bet šiemet dėl įvairių renginių Lietuvoje, į kuriuos išvyko nemažai bičiulių, ji buvo nukelta į vasaros pabaigą. Pagrindinė šios savaitės tema gal būtų tokia: "Visuomeninės ir politinės veiklos aktualijos, kryptys bei planai Lietuvoje ir išeivijoje".

Į Dainavą savaitės dalyviai renkasi antradienį, rugšėjo 5 d. Ypatingos programos tą dieną nenumatoma. Po vakarienos bus tik maloni proga savo tarpe pabendrauti.

Trečiadienį, rugšėjo 6 d., numatyti įvairūs pranešimai apie šią vasarą Lietuvoje vykusius kongresus, suvažiavimus, studijų savaites. Kalbės dr. K. Ambrozaitis, dr. P. Kisieliūsis ir kt. Tą dieną taip pat vyks LFB tarybos posėdis ir į Laivę fondo narių metinis susirinkimas.

Ketvirtadienis, rugšėjo 7 d., skiriamas Lietuvių Bendruomenės pasaulyje ir Amerikoje veiklos svarstymams, dalyvau-

jant PLB pirm. V. Kamantui, JAV LB pirm. R. Narušienei, L. Rugienienei ir kt. Žada taip pat dalyvauti ir Lietuvos garbės konsulas Chicagoje V. Kleiza.

Penktdienį ir šeštadienį, rugšėjo 8 - 9 d. (o gal ir kitomis dienomis) paskaitininkais bus rašyt. V. Volertas, dr. K. Skrupskelis, dr. A. Idzelis, dr. V. Samonis, dr. V. Bieliauskas. Apie jų paskaitų temas bus pranešta vėliau. Šeštadienį taip pat su specialiu pranešimu dalyvaus JAV Kongreso atstovas respublikonas Joseph Knollenberg, atstovaujantis Michigan valstijos 11-tam distriktui ir dirbąs keliuose Kongreso komitetuose (Appropriations, Budget, Ethics). Jis kalbės Baltijos valstybių įsijungimo į NATO klausimū. Šeštadienį bus taip pat galima išgirsti mūsų jaunimo pasisakymus, mintis. Na, o studijų dienas užbaigs nuotaikingas poezijos ir dainos vakaras.

Planuojantieji šioje savaitėje dalyvauti ir dar neužsiregistravę gali tai padaryti kreipdamiesi į Marytę Petrulienę: 37668 N. Laurel Park Dr., Livonia MI 48152. Tel.: (734) 953-9182.

Juoba

Mylimam Tėvui

A.+A.

ANTANUI GIEDRIMUI

Lietuvoje staiga mirus, jo dukrą VALDONĘ GAUBIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame.

MAIRONIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS mokytojai, mokiniai ir tėveliai

A.+A.

ANTANO GIEDRIMO

gyvenimo gijai staiga nutrūkus, gilaus skausmo ir liūdesio prislėgtai jo dukrai Dr. VALDONEI GAUBIENEI ir jos artimiesiems reiškiame nuoširdžią kolegiską paguodą.

NEW YORKO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ ir DANTŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJA

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: Darbininka@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Žolinė - Marijos i Dangu
Ėmimo šventė šiemet išpuola antradienį, rugpjūčio 15 d. Katalikai tą dieną privalo išklausti mišias. Žiūr. ta tema vedamąjį 3-čiame puslapyje.

Tėv. Antanas Liuima, SJ, gyv. Romoje, Italijoje, mirė š. m. liepos 26 d. Buvo gimęs 1910 m. sausio 28 d. Utenos apskrityje. Velionis buvo iškilius lietuvis dvasininkas ir mokslininkas, popiežiškojo Grigaliaus Universiteto profesorius, Lietuvių katalikų mokslo akademijos garbės pirmininkas. Palaidotas liepos 28 d. Jėzuitų koplyčioje Campo Verano kapinėse Romoje.

Liepos mėnuo New Yorke buvo ir vėsenis, ir lietingesnis. Šiemet liepos mėnesio temperatūros vidurkis siekė 78 laipsnius F, pernai - 86 laipsnius F. Šiemet liepos mėnesį prilijo apie penkis su puse colio; pernai - apie keturis

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Išpažintys yra klausomos kiekvieną šeštadienį nuo 4 iki 4:45 val. p.p. Išpažintį galima atlikti lietuvių arba anglų kalbomis.

Birželio mėn. viduryje įvyko paskutinis prieš vasarą šešių parapijų grupuotės posėdis V. Atsimainymo parapijos klebonijoje. Grupuoje sudaro trys Maspetho parapijos, tarp jų ir mūsų parapija, ir trys Middle Village parapijos. Susirinkime dalyvavo ir naujas 104-tos policijos nuovados viršininkas kapitonas Thomas Cusanelli ir kapitonas James Tuller. Klebonas kun. Ted Rooney buvo moderatorius. Padėkotoja policijai už priežiūrą viešųjų procesijų: Verbų sekmadienį, Didįjį penktadienį ir Kristaus Kūno ir Kraujo švenčių metu. Buvo pasitarta, kaip geriausiai bendradarbiauti sprendžiant jaunimo reikalus. Sekantis grupuotės posėdis įvyks rugsėjo mėnesį.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO:

DARBININKO skaitytojai, atsiuntę prenumeratą, prisidėjo aukomis laikraščiu stiprinti ir atsiųgine už įvairius patarnavimus:

Po 45 dol.: L. Jurkunas, Woodhaven, NY.

Po 35 dol.: A. Brazdžionis, Waterbury, CT; Regina S. Collins, South Orange, NJ; Rev. A. Pupsys Westerly, RI.

Po 30 dol.: P. Slapelis, Anaheim, CA; Ana Baltutis, Margate, FL; Miss Valerie Kligys, Edison, NJ; D. Švenčiūnas, Elizabeth, NJ; F. Ruzga, Point Pleasant, NJ; Janina Bagdas, Douglaston, NY; I. Lapurka, Massapequa, NY; A. Kerpalaite, New York, NY; Ch. Senken, Woodhaven, NY; Rev. P. Barkauskas, Philadelphia, PA; J. Shukis, Fresh Meadows, NY.

Po 27.50: Ilja Moston, Collier, TN.

Po 25 dol.: Al Tumas, Simi Valley, CA; Regina Bačanskas, Ocean View, DE; Constance Baksys, Daytona Bch Sh, FL; Ona Lanys Ormond Beach, FL; S. Dameika, Rockford, IL; J. Indriūnas, Roselle, IL; Daina Kojelis, Villa Park, IL; K. Laskauskas, Baltimore, MD; Julija Lescinskis, Dorchester, MA; V. Ziaugra, Roslindale, MA; B. Kruopis, So. Boston, MA; K. Adomavičius, West Boylston, MA; Danutė Liepas, Michigan City, MI; V. Naronis, Lake Grove, NY; Mrs. R. Kallard, New York, NY; Ona Jasinckas Tabesh, New York, NY.

Po 20 dol.: Rev. R. Krasaus-

VĖL "ŽALIŲ KORTELIŲ" LOTERIJA

"Žalių kortelių" loterija - DV 2002 - prašymų ir formų siuntimas šiais metais **vyks nuo spalio 2 d. iki lapkričio 1 d.** Reikalavimai dalyvauti loterijoje pakeisti. Informaciją apie tai, kokios asmeninės žinios turės būti loterijos prašymuose-formose, kas galės loterijoje dalyvauti, kokie bus reikalavimai, - visa tai US Department of State praneš rugpjūčio mėn. pradžioje. Vienas iš svarbiausių pakeitimų yra siuntimo adreso pakeitimas. Kai rugpjūčio pradžioje gausime informaciją apie naujus dalyvavimo loterijoje reikalavimus, pranešime spaudoje, o naujas pataisytas formas galėsite gauti JAV LB Socialinių reikalų raštiniuose - "Seklyčioje" (2711 West 71st St., Chicago, IL 60629). US Department of State taip pat praneša, kad asmenys, išlošę žalią kortelę 2000 metams, turi kaip galima greičiau susitvarkyti visus dokumentus, nes laimėjimų kvota šiems metams yra sumažinta 5,000, t.y. nuo 55,000 iki 50,000 laimėtojų. Visi 2000 metų žalių kortelių laimėtojai turi susitvarkyti dokumentus iki fiskalinių metų pabaigos, t.y. 2000 metų rugsėjo 30 d.

JAV LB Krašto Valdybos Socialinių Reikalų Taryba

Parengė B. Jasaitienė

Pagal pranešimą "Drauge", 2000 m. birželio 13 d.

Almis Gerardas Udrys dirba gubernatoriaus George W. Bush kampanijoje, dalyvauja Respublikonų partijos jaunimo suvažiavime, kur jis atstovauja Malibu, CA, jaunimą. Ta proga jo nuotrauka liepos 31 d. tilpo *USA Today* 3-me puslapyje. A. Udrys Pepperdine Universitete, Malibu, CA, ruošia Magistro laipsnį iš Public Policy.

kas, Putnam, CT; Stasė Levanas, Waterbury, CT; V. Zdany, West Hartford, CT; Jadviga Didžiulis, Ft. Lauderdale, FL; L. Kvetkus, Inverness, FL; B. Svikla, Worcester, MA; Lili Moleris, Freehold, NJ; Mrs. A. Barkauskas, Pt Pleasant, NJ; Regina Zaloom, Ramsey, NJ; J. Vėblaitis, Union, NJ; J. Alyta, Flushing, NY; J. Žukas, Port Washington, NY; Al Čepulis, Philadelphia, PA; F. Kubilius, Poughkeepsie, NY; Gražina Bartkus, Richmond Hill, NY; A. Ilgutis, Woodhaven, NY.

Po 15 dol.: K. Januta, Los Angeles, CA; L. Balsys, Naugatuck, CT; J. Strimaitis, Simsbury, CT; Juratė Vaitkus, Waterbury, CT; Lydia Nelson, Waterford, CT; Donata Virkutis, West Hartford, CT; F. Liktorius, Ft. Lauderdale, FL; J. Kaspariūnas, St Petersburg, FL; A. Vakselis, St Pete Beach, FL; Aušrelė Sakalas, Lemont, IL; Aldona Juozevičius, Oak Lawn, IL; K. Kaminskas, Cadiz, KY; Birutė Jakniūnas, Silver Spring, MD; V. Leveckis, Canton, MA; Josephine Matioška, Centerville, MA; L. Svelnis, Needham, MA.

(bus daugiau)

Kiekviena auka yra didelė pagalba DARBININKUI. Laikraščio ateitis, tuo pačiu ir lietuvių išsivijoje priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti.

Nuoširdžiai dėkojame.

Darbininko administracija

Šv. Antano šventė Kretingoje

Šventė tęsiasi tris dienas: Mišios, Sutvirtinimo sakramentas, adoracija, teatro spektaklis, džiaz vakaras, choro koncertas, kapelų koncertai, krepšinio komandų varžybos, dviratininkų ir bėgikų rungtynės ir kt.

Jūratė Kubiliūtė - specialiai "Darbininkui"

Kretinga - visos lietuvių pranciškonų Šv. Kazimiero provincijos centras, miestas, jau beveik 400 metų matantis rudais abitais apsirengusius vienuolius.

Į Kretingą pranciškonai atsikėlė 1603 metais grafo Karolio Chodkevičiaus kvietimu. Kretingos grafas, būdamas katalikas ir matydamas spartų reformacijos idėjų plitimą Žemaitijoje, pasikvietė pranciškonų ordino atstovus, kad jie padėtų tarp pagonybės ir protestantizmo pasimetusiems žmonėms išlaikyti katalikų tikėjimą. Pirmieji pranciškonai atvyko iš Vilniaus ir įsikūrė šalia naujai pastatytos bažnyčios. Kartu su pranciškonų atėjimu, į Kretingą "atėjo" ir populiarūs Šv. Antanas Paduvietis - visame pasaulyje išgarsėjęs pranciškonas, Bažnyčios mokytojas, pamokslininkas, misionierius.

Fernando Martin de Bulhom - būsimasis Šv. Antanas Paduvietis gimė 1195 m. Lisabonoje (Portugalijoje) turtingoje ir kilmingoje šeimoje. Pajutes pašaukimą paaukoti gyvenimą Dievui, 17-kos metų jaunuolis įstojo į augustinijonų vienuolyną. Ten baigė mokslus ir 1219 metais buvo išventintas kunigu. 1221 m. perėjo į pranciškonų ordiną, nes pajuto norą skelbti Evangeliją stabmeldžiams, kurių girdėjo daug esant Afrikoje. Gavęs vienuolinį Antano vardą, išvyko į Maroką misijoms, bet dėl ligos netrukus turėjo grįžti į Europą ir kurį laiką buvo Monte Paolo atsiskyriųli vienuolyne. Vėliau misionieriavo pačioje Italijoje. Pasiklausyti Šv. Antano pamokslų susirinkdavo tūkstančiai žmonių, kurie netilpdavo į bažnyčias, todėl tekdavo pamokslauti lauke. Keletą metų skelbė Evangeliją ir Prancūzijoje, vėliau buvo paskirtas Limoges vienuolynei bei Romagnos provincijos vyresniuoju. Nuo 1226 m. gyveno Paduvoje, buvo pirmasis pranciškonas, tapęs teologijos dėsytuoju. Mirė 1231 m. Jau 1232 m. popiežius Grigalius IX jį kanonizavo, o 1946 m. popiežius Pijus XII paskelbė Bažnyčios mokytoju. Jis yra Paduvos miesto moterų, sužadėtučių globėjas, gelbsti nuo drugio, maro ir kitų ligų. Žmonėse labiausiai žinomas kaip šventasis, kurio pagalbos prašoma ieškant pamestų daiktų.

Kretingoje Šv. Antano garbinimo kultas išplito nuo XVIII-to amžiaus, kai pranciškonai įrengė jam skirtą altorių, kurį 1759 m. liepos 22 d. konsekrovo žemaičių vyskupas Antanas Domininkas Tiškevičius. Apie didelį žmonių

pamaldumą į Šv. Antaną liudija daugybė šalia paveikslą kabėjusių votų - padėkos ženklų - škaplieriaus, kryželio, rankos ar kojos pavidalo sidabrinių dirbinėlių, atneštų per Šv. Antano užtarimą pagalbą patyrusių žmonių. 1862 m. į Kretingą buvo atvežtos šio šventojo relikvijos, kurias pats žemaičių vyskupas Motiejus Valančius paženklino savo antspaudu ir leido jas išstatyti kiekvieną antradienį viešam pagarbiniui. Atvežus relikvijas, Šv. Antano kultas labai išplito, ypač XX a. pirmoje pusėje, kai Kretinga tapo Lietuvos pranciškonų provincijos centru. Šv. Antano atlaidai greitai tapo pagrindine Kretingos parapijos švente, į kurią maldininkai rinkdavosi iš tolimiausių vietovių. Tomis dienomis pranciškonai organizuodavo tretininkų suvažiavimus, katalikiškų organizacijų susirinkimus. Šv. Antano mirties 700 metų jubiliejaus proga 1931-1932 m. Kretingoje buvo pastatyta mokykla kolegija, kuriai vadovavo pranciškonai. Švietimo ministerija 1933 m. suteikė jai gimnazijos teises. Oficialiai ji vadinosi Privati Pranciškonų ordino vyrų gimnazija.

Po pusę šimtmečio trukusių komunistų valdžios persekiojimų į Kretingą grįžę pranciškonai tęsia Šv. Antano misionierišką ir švietimo darbą. 1992 m. jie įsteigė Šv. Antano kolegiją, kuri 1995 m. tapo Kretingos Religijos mokslų institutu prie Katalikų teologijos fakulteto Vytauto Didžiojo Universitete.

Pranciškonai taip pat perėmė savo įsteigtąją gimnaziją, apie 50 metų buvusią valdiška vidurinė mokykla, kuri dabar yra Pranciškonų gimnazija.

Į bažnyčią sugrįžo Šv. Antano atlaidai. Pereitais metais klebono Tėv. Gedimino Numgaudžio, OFM, dėka bažnytinė šventė tapo viso miesto švente. Į jos organizavimą įsijungė ir miesto valdžia.

Šiais metais tai irgi tapo vienu iš svarbiausių miesto įvykių. Šv. Antano šventė tęsiasi net tris dienas. Viskas prasidėjo penktadienį,

Stebuklingasis Šv. Antano altoriaus paveikslas pranciškonų bažnyčioje Kretingoje

birželio 9 d., Šiaulių dramos teatro spektakliu "Raudos pagal Jeremiją", kurį pastatė ir atvežė režisierė Regina Steponavičiūtė. Antrąją dieną, šeštadienį, vyko evangelizacinis žygis iš bažnyčios į turgų, šventės atidarymas prie Nepriklausomybės paminklo, dviratininkų ir bėgikų rungtynės, miesto mugė. Bažnyčioje vyko šlovinimas, konferencijos Sekminių ir Šv. Antano tema. Vaikai irgi turėjo ką veikti: jiems buvo suorganizuotas vaikų piešinių konkursas prie garsaus pranciškono Tėv. J. Pabrėžos paminklo, moksleivių koncertas Lurde. Vakare jaunimui koncertavo grupės "Skylė" su Aiste Smilgevičiūte, "Katarsis". Aprimus šventės triukšmui, buvo aukojamos Sekminių vigilijos Mišios, po kurių visą naktį vyko adoracija. Išaušus sekmadieniui - Šv. Antano ir Sekminių dienai - buvo švenčiamos Mišios, kurias aukojo ir Sutvirtinimo sakramentą teikė žemaičių vyskupas Antanas Vaičius. Po jų vėl vyko šventiniai renginiai - VRM vyrų choro "Sakalas" koncertas, vaikų ir suaugusių krepšinio komandų varžybos, kapelų koncertai, džiaz vakaras, koncertavo grupės "Centralnį most", "Airija", pranciškonų grupė. Viskas užsibaigė raketų šaudymu (fejerverkais). Žmonės džiaugėsi turėdami savo šventę, kuri pranciškonų ir jų talkininkų dėka buvo tikrai graži, pakelianti ir teikianti tikrą džiaugsmą.

Mišios aukojamos stadijone - bažnyčioje būtų netilpę

SKELBIMAI

Tik 33 centai už minutę skambinant i Lietuvą; 8,9 cento - JAV. Pigu. Patrauklu. Patikima. Jokių mėnesinių mokesčių. Tarptautinė telefono bendrovė IE COM aptarnauja lietuvių nuo 1983 metų. Teiraukitės lietuviškai 708-386-0556. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. (sk.)

Lietuvis, lauko priežiūros darbų (landscaping - maintenance) bendrovės savininkas Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373.

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, savarankiškai tvarkytis, gražioje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų priežiūroje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277.

"Neringos" stovykla Marlboro, Vermont, **ieško šeiminių** dirbti stovykloje liepos ir rugpjūčio mėnesiais. Turi turėti leidimą dirbti Amerikoje. Darbas atlyginamas gyvenvietėje ir maistu vasarai ir savaitine alga. Skambinti Danai Grajauskaitei: (617) 923-4583. (sk.)

LIETUVOS STUDENTŲ CENTRAS patikimai ir garantuotai
** keičia vizas J1, B1 - B2 i F1 arba L1;
** padeda gauti Social Security su leidimu dirbti;
** ruošia visus pakvietimo dokumentus;
** K-1 & K-2 vizos iš Lietuvos.
Dėl papildomų informacijų teiraukitės telefonu nuo 1 val. p.p. **212-725-8807.** (sk.)

Jauna dirbančiųjų pora ieško nebrangaus buto Brooklyn, Queens ar Long Island rajonuose. Galėtų padėti namo priežiūroje. Skambinti: 718 348-6436. (sk.)

Paieškomas Bronius Sakalauskas. Jis pats arba žinantieji apie jį prašomi skambinti 904-761-5702. (sk.)

2 metų katė ir jos 2 kačiukai (3 mėn.) ieško namų. Gražūs, sveiki, ištreniruoti, mėgsta būti su žmonėmis. Namuose auginti. Galima imti po vieną arba abu. Dėl senatvės nebėgalių kačių daugiau globoti. Nenorėčiau jų atiduoti nužudymui. Kas galėtų bent vieną priglausti, skambinkite tel. 718-847-6422. (sk.)

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojos:

Aldona Sargelienė, Plttsburgh, PA - 25.00 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"VILTIES" siuntinių agentūra praneša, kad i Brooklyną Vilties atstovai vasaros mėnesiais neatvyks. Visi klientai vasaros pabaigoje paštu gaus naują tvarkaraštį; naujas tvarkaraštis bus paskelbtas ir "Darbininke". Brooklyne mūsų atstovas yra **Alg. Jankuskas, tel. (718) 849-2260.** Susitarus paims iš namų.

Atlantic Express Corp., siuntinių i Lietuvą persiuntimo bendrovė, vėl priims siuntinius šeštadienį, **rugpjūčio 12 d.**, nuo 12 iki 1 val. p.p. Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. 1-888-205-8851.